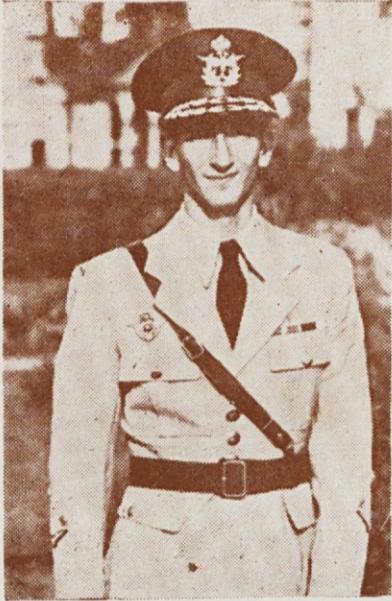

D U H O V N O Ž I V L J E N J E

AÑO XI. — NUM. 183
A B R I L 1 9 4 3

LA VIDA ESPIRITUAL

LETO XI. — ŠTEV. 183
A P R I L 1 9 4 3

EL 4 DE ABRIL a las 11 horas se realizará en la CRIPTA DE SANTA ROSA DE LIMA (Pasco 409) la conmemoración del 2do. ANIVERSARIO DE LA INVASIÓN DE YUGOSLAVIA, con la oración para las víctimas de la guerra y el bien de la Patria y del Rey.

Invitamos a todos nuestros simpatizantes que concurren a apoyar nuestras oraciones.

“Manj strašna noč je v črne zemlje grobu
kot so pcd svetlim soncem sužni dnevi”

je pel naš veliki Prešeren. Tega so se držali vodniki naše domovine v kritičnih dneh koncem predlanskega marca.

Po podpisu dunajske pogodbe, katera je bila nečastna kapitulacija pred Hitlerjem, se je dvignil narod. Čez noč so vrgli vlado in postavili na prestol mladega kralja Petra II, ki je sestavo nove vlade povrnil Simoviču.

Z razveljavljajenjem podpisane pogodbe na Dunaju je postal položaj nevaren in 6. aprila se je zavalila nemška sila čez mirno Jugoslavijo, ki pač ni mogla kljubovati uspešno toliki in taki armadi.

Molče se je narod uklonil. Molče je prenašal pel leta vsa nasilja. Toda ni strpel več Krivice sc bile prevelike.

Zagorel je upor in DRAŽA MIHAJLOVIĆ je dvignil nezmagljivo in nevidno armado, ki nadaljuje boj in ga bo nadaljevala do končne zmage.

6. aprila bo druga obletnica te krvave tragedije.

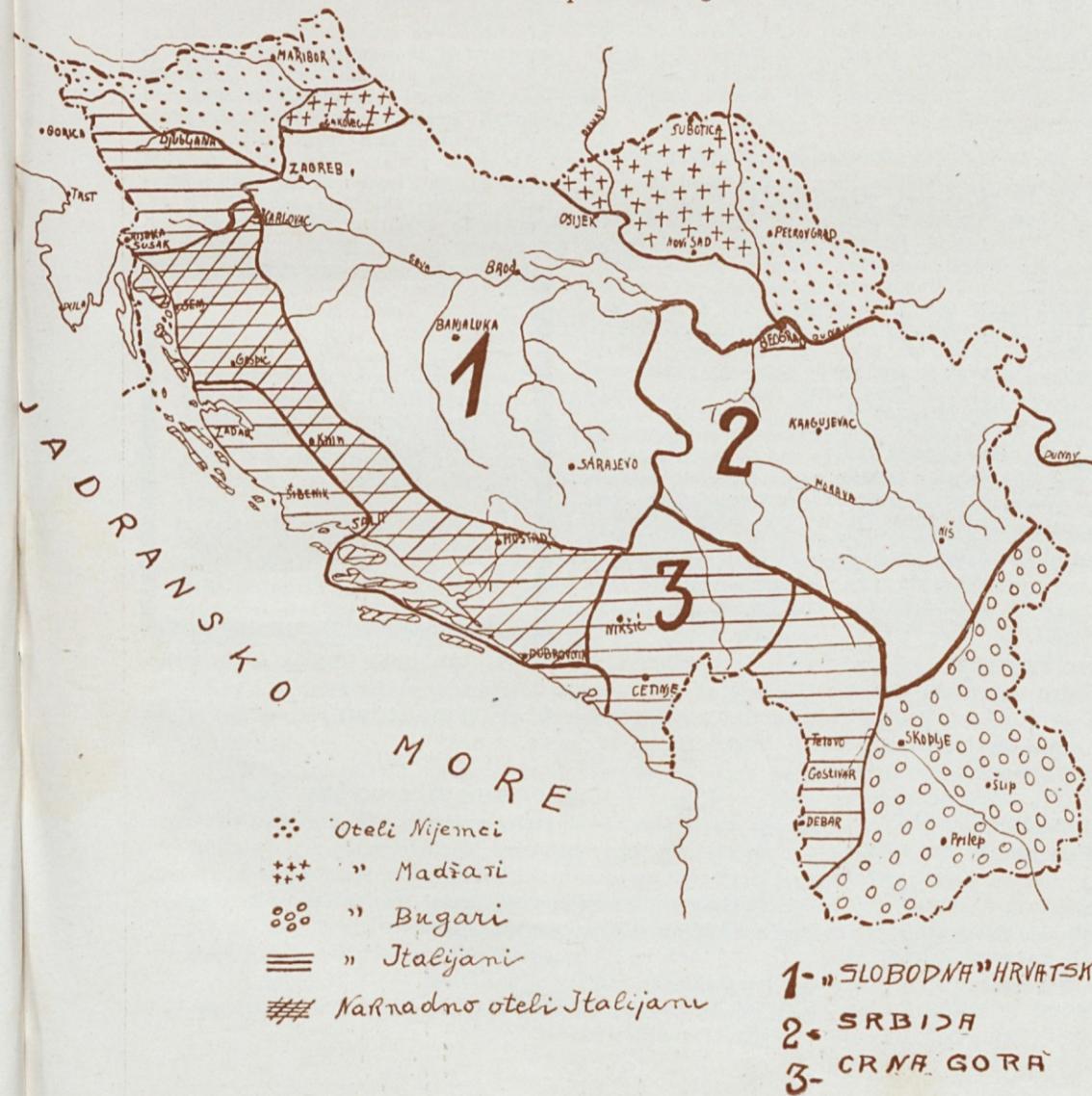
UN TRISTE ANIVERSARIO

El 6 de abril dió Hitler la orden de invadir a Yugoslavia. No fué esperado un gesto semejante. El gobierno de Simović, constituido pocos días antes, al tomar el cetro yugoslavo el joven rey Pedro II y al derrocar el gobierno anterior, firmó una transacción pacífica del asunto, queriendo salvar el honor del país y la justicia internacional.

La invasión de nuestra patria en tal momento no encontró resistencia eficaz. Contra los miles de aviones de Hitler no hemos podido contar con más que con actos de demora, ya que se perfilaban los ocultos planes de Hitler. Yugoslavia fué en 17 días repartida entre los vecinos. Los acontecimientos siguientes demostraron, que el sacrificio yugoslavo no resultó infructuoso. Hizo demorar por dos meses la invasión de Rusia, con lo que ganaron tiempo los Aliados para prepararse a lo que se preveía. Gracias a esta demora pudo Rusia aguantar el primer golpe y sigue la pelea, de cuyo fin depende la suerte de nuestra patria.

La situación de ella es hoy desesperada. Lo más horrible tocó a Eslovenia, repartida entre Alemania, Italia y Hungría. Los pueblos enteros quemados, poblaciones de algunas regiones deportadas para dar lugar a las familias importadas; las iglesias desiertas; los sacerdotes en campos de concentración; los colegios nacionales suprimidos; los libros quemados; el idioma esloveno prohibido; la gente obligada a trabajar para el triunfo del opresor; muchos mueren de hambre y de frío; no hay ley que proteja contra el libertinaje del ejército de ocupación; no hay ni justicia ni moral ninguna.

Todos los varones que han podido salvar la vida se han refugiado en las montañas y los bosques, formando allí grupos de guerrilleros, amenazando y siendo amenazados, esperando el día de la resurrección de una Yugoslavia que saludará reunidos a todos los hermanos de sangre, que pertenecen a la misma nación yugoslava.

D U H O V N O Ž I V L J E N J E

je mesečnik.

Uredništvo:

P a s c o 4 3 1

Urednik: Hladnik Janez.

T e l e f ó n 4 8 - 3 3 6 1 (48 - 0 0 9 5)

Kliči od 11—13 ure in po 8 uri zvečer.

Ob sredah in petkih ni doma.

Uprava:

P a z S o l d á n 4 9 2 4

T e l e f ó n 5 9 - 6 4 1 3

R e g i s t r o de Prop. Intelectual 81190

CERKVENI VESTNIK

4. APR.: MAŠA ob 11 uri pri SV. ROZI. — Ob 12 uri v zgornji cerkvi sv. Roze za Antona Sopčič in tovarišč, padle 10 apr. na Savskem mostu v Zagrebu.

MOLITVE in KRIŽEV POT na Paternalu (Avalos 250).

11. APR.: MAŠA NA AVELLANEDI za rajne starše Kralj.

Pri sv. Rozi ob 12 uri za Ivan Bratuž.

MOLITVE na Paternalu in KRIŽEV POT.

18. APR.: MAŠA NA PATERNALU za Eufemijo Frančeskin.

Pri sv. Rozi ob 12 uri za José Korsic.

MOlitve in KRIŽEV PÓT na AVELLANEDI.

25. APR.: VELIKANOČ. — NA AVELLANEDI maša ob 9.30 uri za Kato Ritoper.

NA PATERNALU maša ob 11 uri za Anton Gregorič.

MOLITVE NA PATERNALU.

Postna postava. Post od mesa je vse postne petke. Pritrganje v jedi vse srede in petke v postu in na veliki četrtek.

Velikonočno spoved boste lahko opravili na Avellanedi na vel. soboto od 17 do 19 ure. Spovedoval bo č. g. Kisilak.

Na Paternalu spovedovanje na vel. soboto od 14 do 16 ure v kapeli na Av. del Campo.

Blagoslov velikonočnih jedi na Paternalu ob 16 uri, na Avellanedi ob 19 uri (po spovedi).

Zahvala Mariji.

V težki želodčni bolezni sem se zatekla k Mariji Nove Pompeje. Začela sem 9 dnevnic. Že drugi dan molitve je prenehala vsa bolečina in od tedaj se ni vrnila več.

Zato priporočam vsem, naj se le zaupno zatekajo k Mariji v vseh svojih stiskah. Ne bodo ostali neuslišani.

Jožefa Rudež.

POZIV VOJNIM OBVEZNIKOM

Vsi jugoslovanski državljeni od 20 do 40 leta so pozvani, da se prijavijo poslaništvu osebno ali pismeno (Av. de Mayo 1370/III), da s tem zadoste svoji državljanški dolžnosti.

Kdor bi to zanemaril, zgubi vsako pravico, katero bi kdaj iskal v domovini.

POZIV DOBROVOLJCEM

Poslaništvo pozivlja tudi nedržavljanje od 18 do 46 leta, kateri bi imeli srečo, da storijo kaj v pomoč naši trpeči domovini. Zglasilo naj se osebno za pregled.

Zdravniški pregled se vrši vsak dan ob 11 uri v prostorih poslaništva.

Potne stroške in prehrano ter stanovanje prevzame Vojna delegacija.

Odpravnik poslov, svetnik, dr. Filip Dominikovič

"LA VIDA ESPIRITUAL"
es una revista mensual de la Colección
de la Cofradía Eslovena.

Invitamos a los simpatizantes que también se suscriban y consigan suscriptores y avisos para contribuir al seguro sostentimiento de esta revista. El abono es solo de 2 \$ anuales.

EL DIRECTOR de la Revista es el capellán de la Colectividad, Pbro. Juan Hladnik, residente en la Parroquia Santa Rosa de Lima, Pasco 431. Teléf.: 48-3361 y 0095.

ADMINISTRACION: Paz Soldán 4924. Tel. 59-6413.

Bila sem hudo bolna. Zatekla sem se k sv. Antonu Padovanskemu, obljudila javno zahvalo in trdno sem prepričana, da sem po njegovi priprišnici zopet ozdravljena. Zato se javno zahvaljujem za usišano prošnjo in vsem priporočam naj se obračajo do sv. Antona v vseh dušnih in telesnih potrebah.

Hvaležna za zdravje Ana Höcker
Svetogorska zastava je gotova

Blagoslov se bo vršil 15. maja na Av. del Campo s sveto mašo ob 10 uri. Ta dan bo skupno sveto obhajilo. Popoldne se bo pa vršila slovesnost pri sv. Neži ob 16.30.

Podrobnej program bo javljen v prihodnjih številkih.

Zbirka pa še ni končana. Nadalje so prispevajali: Pavlin 3.—, Bratuž T. 5.—, Keber 10.—, N. N. 5.—, Stok A. 1.—, N. N. 2.—, Klarič 3.—, Bavčar 2.—, Smerdelj 1.—, Pahor 4.—, Bajt E. 5.—, Gerbec 1.—, Bajt 3.—, Marinac 1.—, Vidic 1.—, Sapač 2.—, Šeruga 1.—, S. de Žiberna 1.— Skupno 51 \$.

Zastava stane 440 pesov in prosimo še nadaljnje prispevke.

JUGOSLOVANSKA ZAGONETKA

Iz članka Ph. Simmisa priobčenega v New York Telegramu od 17. dec.

Resnica, zastrta v notranjosti Jugoslavije, je začela pronicati in razkrivati težko verjetne razmere v tej zemlji.

V Jugoslaviji se nahajata dve vojski, ki vsaka zase bije gučirilske boje proti zasedbenim četam osišča. Obenem in istočasno, pa bijeti tudi med seboj krvave boje. A ena izmed njih, ona katero podpira Moskva, ocita drugi, da je naklonjena osišču in da ji ni zaupati.

Najbolj presenetljiv del te zgodb je pa je najbrže dejstvo, da je obtožba sodelovanja z osiščem naperjena proti generalu Draži Mihajloviču, katerega slave vlade združenjih naredov kot enega najbolj izvanrednih junakov in patriotov, ki so se pojavili v tej vojni. On je bil, ki se je leta 1941, takoj zatekel v gore in začel proti tlačitelju svoj juhaški boj na življenje in smrt.

V jugoslovanski ambasadi sem se razgovarjal s podpolkovnikom Živojem Radojcicem, ki je častnik letalskih odredov. Njegova izredno nevarna naloga je bila, z letali dobavljati oskrbo generalu Mihajloviču iz neke zavezniške baze v Egiptu v Jugoslavijo. On ga dobro pozna.

"Trditi, da bi bil general Mihajlovič osišč načinjen", je izjavil z ogorčenjem, "je popolnoma napačno in krivično. Najbolje to sam vem. Kdor njega napada, žali ves jugoslovanski narod, kajti on je njegova živa podoba. 'General Mihajlovič', je nadaljeval podpolkovnik, 'ima približno 100.000 mož in bi mogel dvigniti v trenotku odločilnega udarca še 350.000 mož. Pravi trenotek bi prišel, ako bi bili zaveznički na tem, da vdru v južno Evropo. Povzročiti pa že zdaj odločilni spopad z zasedbenimi četami bi bila z njegove strani žalostna taktika.'

Drugi element, o katerem se je zdaj zvedelo, pa so partizani. Njihova vojska stoji po največ pred vodstvom komunističnih častnikov in deluje v zapadni Bosni in Sloveniji. Nekateri njihovih voditeljev so si nabrali izkušenj v brigadah, katere je Moskva podprla v španski vojski in uživajo tudi zdaj njeno podporo.

Pravijo, da so partizani šli tako daleč, da so ustanovili novo državo, ki ima tudi svoj urad za zunanje zadeve. Moskva ima tam svojega poslanca, oziroma pobočnika, po imenu Ivana Lebjedeva, ki je bil prej ataše na sovjetskem poslanstvu v Beogradu.

Moštvo partizanskih edinic ni vseskozi komunistično. Najbrže niti večina ni komunistična. Dozdevno se dogaja naslednje: akoravno general Mihajlovič nikdar ni prenehal svojega boja proti osišču, je bila njegova politika, posebno v zadnjem času, da ohrani svoje sile za oni neizbežno bližajoči se dan, ko bodo zaveznički vdrli na evropska tla in bo njegov napor zadobil zares velik pomen. Toda v tem razdobju so marsikateri lojalni Srbi v svoji nestrnosti, željni takojšnjih spopadov s sovražnikom, prešli na stran bolj aktivnih partizanov.

Na Floridi je izdihnil
Jožef Korsič

doma iz Cerovega pri Gorici. Ravno isti dan je dopolnil 52 let. Bil je je operiran na želodecu, toda dnevi so se mu iztekl 2. marca. Na Floridi si je zgradil prijazen dom iz katerega so ga številni rojaki spremlili na zadnji poti v Vicente López. Pogrebne molitve je opravil g. Hladnik.

Rajni zapušča vdovo, dva sina in dve hčeri. Stanko ima 24 let, Amalia 18, Karlo 16 in Jolanda 14 let.

Maša za rajnega bo pri sv. Rozi 18. aprila ob 12 uri.

BRATOVŠČINA ŽIVEGA ROŽNEGA VENCA je na Avellanedi prav lepo proslavila svojo prvo obletnico.

Prihodnji sestanek na AVELLANEDI 18. aprila; — na PATERNALU 25. aprila.

"SAMOPOMOČ SILOVENCEV"

je na izredno uspel način proslavila otvoritev lastnega doma na ulici Centenera 2249 esq. Av. Riestra.

S sodelovanjem priateljskih društev in ob ogromni vdeležbi rojakov je bil otvorjen lični lastni dom, ki bo pričal o podjetnosti rojakov še poznim znamcem.

V tem lokalnu se odslej vsako nedeljo popoldne zbirajo številni rojaki.

Vršil se je tudi občni zbor, ki je izbral za novega predsednika Petrovčiča France.

SAM SEBE NE POZNA

Kako hitri smo v presoji drugih! In kako natančni! Kadar ti narediš podoben korak, se ti zdi, da tega nihče ne sme opaziti, kaj šele obsojati! To je tvoja pravica, tako se ti zdi!... Tako imaš drugo mero za presojanje bližnjega; nočeš da bi z isto mero sodili tebe!

Seveda, kadar si krivec ti, vidiš vse izgovore in ne priznaš nobene obtožbe; kadar so krivi drugi, takrat ne priznaš nobenega izgovora, pač pa so ti dobrodošla vsa sumničenja in naglo podtikaš slabe namene. Gorje pa drugim, ki tako s teboj ravnajo!

Svoje slabosti prikrivaš sam sebi, tuje pa razkrivaš! Tako se imaš za boljšega. Drugi te pa drugače poznajo!

Prvi korak do pravega spoznanja samega sebe in za pravično presojo bližnjega je storjen kadar se človek zave te samoljubnosti v ravanju s seboj in drugimi. Tega se pa zave, če sam vase pogleda z iskrenostjo in neizprosnostjo, ne opravičuješ se sam pred seboj, marveč kot tožnik samega sebe.

To je izpraševanje vesti, ki je priprava na dobro spoved.

Praviš: kaj je meni spovedi treba? Ravno s tem, ko tako govorиш, dokazuješ kako zelo si je potreben! Saj samega sebe ne poznaš! Zakopan si v vsakršne grehe; tvoja duša in tvoja vest je polna nečednosti. Ti si kakor tisti, ki išče plevela po sosedovih njivah, na svoje pa ne pogleda... Tisti, ki žive s teboj, vedo nešteto tvojih slabosti, ti pa nobene ne vidiš... Kadar boš pogledal sam vase narav-

nost, boš spoznal, kako zelo je potreben pregled tvojega srca, kako zelo si potreben spovedi in potem boš videl, kaj moraš popraviti.

Vsaj enkrat na leto je dolžnost, da človek samega sebe neizprosno vzame v roke in pregleda svoje življenje. Pa bo videl, da ima tudi z Bogom neporavnane račune, ki mu bodo v neznosno breme, kadar bo moral stopiti na obračun, če se nanj ni pripravil.

Vojna umetnost satanova je, da človeka razoroži. Vzeti mu tista sredstva, ki so mu najizdatnejša pomoč v boju za zveličanje njegove duše, to hoče sovražnik naše večne sreče. Spoved in sv. Obhajilo sta najvažnejši sredstvi zveličanja. Brez teh dveh zakramentov ne bomo dobili vstopa v kraljestvo večne sreče.

Kako bridko je, kadar stopim k mrtvaku odru človeka, kateri ni imel v zdravih dneh nobene misli na Boga. V bolezni ni bilo časa, ali ne volje, da bi se z Bogom spravil... Kakršno življenje, taka smrt. Preje mu ni bilo nič za Boga. Zato pa ni bil vreden milosti srečne smrti.

Nikar, dragi rojaki, ne bodite brezbrižni! V naš prid, v neprecenljivo dušno korist je dana zapoved velikonočne spovedi! Nikar ne zanemarite svoje dolžnosti in potrebe, da boste kot dobri ljudje živel in kot pravi kristjani srečno umrli!

Samo eno dušo imaš! Samo enkrat ti je umreti! Nikar se ne igraj z večnostjo in z nemrljivo dušo. Če se ti zanjo ne boš potrudil, nihče ti je ne bo rešil. Zato poskrbi, dokler je čas.

PO ARGENTINI SEM IN TJA

Pet let je že minilo, ko sem bil v Mar del Plata. Našel sem tedaj nekaj rojakov, toda v petih letih so se mi dodobra porazgubili in kaj novih je menda med tem tudi tjakaj prišlo.

Ob priliki mojega prejšnjega obiska v Mar del Plati sem obljudil, da se bom prihodnjič pokazal v nedeljo popoldne. Tako so namreč žeeli rojaci, katere sem tedaj našel, meneč da imajo v nedeljo popoldne čas in bi se radi zbrali za pomemek. Tako sem hotel torej postaviti na preskušnjo, koliko je vredna njihova beseda... Stara resnica je namreč ta, da se samega sebe vsak za dobrega ima in v svojih besedah se dela lepega in vedno najde kak izgovor s katerim skuša opravičiti svojo nemarnost z večjim ali manjšim videzom iskrenosti.

Vsekakso nisem pozabil dane besede in tako sem naravnal moj načrt tako, da pridem v nedeljo v Mar del Plato in tako ponudim rojakom lepo priliko, da se pokažejo, če jim je res kaj do tega, da se srečamo.

31. januarja ob 12.35 je zganil vlak iz Pl. Constitución. Še enkrat sem zamahnil v pozdrav Lojzetu Furlanu, ki me je iz Paternala, kjer sem imel mašo in obed, popeljal naravnost na Constitución.

Z Bogom in — nasvidenje v Mar del Plati, mi je odgovoril Lojze, ki je namenil, da tudi v naslednjih

dneh pohiti tja s svojimi opravki in mi je zato tudi naročil, da naj uredim pri naših "Tolminkah" v Mar del Plata, da ne bo lačen in žejen....

Nič ni vlak nazaj pogledoval. Kar mudilo se mu je dalje, kajti dolga pot ga je čakala in kratko je imel odmerjen čas. Ob 19 uri mora biti na mestu v Mar del Plati! Pa tudi jaz nisem gledal nazaj, kajti želet sem si že priti malo ven iz tega večnega direndaja in razbeljnih mestnih sten, da vidim spet nekaj prostega polja, nekaj svežega življenja.

V Mar del Plato večinoma potujejo sedaj s pulmanom. Je mnogo ceneje. Saj stane samo 10 \$ tja in toliko nazaj, pa se pelje udobno na mehkem sedežu. Na vlaku stane 14 \$ na trdi deski... Meni je pa le ugodnejše služil vlak radi voznega reda, ki me prinese ob 19 uri z gotovostjo na mesto, s pulmanom je pa ta stvar bolj nesigurna.

Kaj pa če se bomo skuhalni na potu? 31. januarja je sonce sam ogenj in v razbeljenem vlaku, kjer te še prah duši...

To me ni preveč skrbelo. Prvi se ne bom stopil jaz! Radi gotovosti sem še pomislil, kje bo sonce in sem si poiskal prostor na senčni strani. Toda, ali je bilo sonca sram, ker ga nekateri tako grdo obrekajojo v času vročine in ker se mu drugi skrivajo pod senčni-

ke... ta dan se je sonce skrilo in kar hladno je vleklo skozi okno. Ni kazalo k dežju, pa vendar sem si zaželet, da bi nas kaj poškropil, malo zato, ker je vožnja v vlaku najlepša tedaj, kadar drvi skozi blisk in grom in nevihto. Še bolj pa se mi je videlo potrebno, da nas kaj zalije, ko sem opazoval izpito pokrajino, ki je željno prosila kaplje dežja. Vedel sem že preje, da je v deželi suša, toda od blizu sem jo opazoval šele tedaj, ko smo brzeli dalje od Brandzena proti Chascomusu, ko se je odprlo suho polje v vsej žalostni goloti.

La Plata... Mar del Plata?... Imeni sta si tako podobni, da bi ju človek zamenjal. Tudi mene je to motilo, dokler nisem pogledal na zemljevid. Še bolj resnično pa spozna, kaka je razlika med temi dvemi mesti, kdor ju obišče. La Plata je skoraj na pragu Buenosa. Saj je manj kot 50 km do tja. Toda če se nameniš v Mar del Plata, tedaj se pa kar dobro podkuj, zakaj 400 km je lepa razdalja. V Ljubljani smo merili razdalje po kranjsko in smo regli da je v Trst daleč. Iz Buenos v Mar del Plata je pa štirikrat tako daleč. Vožnja je pa seveda 400 krat zanimivejša in lepa iz Ljubljane v Trst, dolga pa je v kilometrih le malo nad 100 km.

Proti Mar del Plata je vsa pokrajina kaj enolična. Asfaltna cesta, katera teče skozi razne kraje, tako skozi Brandsen, Chascomus, Dolores, Maipú in druga mesta je seveda nekoliko zanimivejša. Vlak pa raztresa svoje saje ves čas skozi odprto polje in se imenovanih krajev samo od daleč dotakne. V spoštljivi razdalji od železnice so se namestile estancije, katerih je videti na vse kraje med drevesnimi skupinami. Sem pa tja vidiš kako polje koruze ali čredo živine; od Chascomusa nadalje zaživi ozračje. Bele in črne "vrane" in pisane "šoje" se kričajo ali molče poganjajo po obzorju. Če pogledaš tja v daljo, pa se ti zablesti tam nekje kako jezero, ali opaziš morda bliže kje kako lužo.

Spomnil sem se zanimivih episov ravnega g. Kastelica, kateri je pred 9 leti šel z otroci kot kaplan v kolonijo Las Armas in je hodil tamkaj okrog na lov na vodne ptice in na vsakojako divjačino katera gomazi po tistih krijiha. Las Armas leži že 300 km daleč, že ontran kraja Maipú.

Za potnika, ki ne ve kaj bi začel, je bila vožnja kaj enakolična. Kadarkoli pogledaš skozi okno, vidiš isto podobo. Tam nekje kako skupino drevja, morda kako živinče in prežgano polje...

Mene ni vse tisto niti dolgočasilo in ne kratkočasilo. Vzel sem v roke brevir, ki me je ves čakal. Pa so me menda molitve tako ganile, da sem kar... zaspal. Ko sem se zbudil sem bil prav vesel, da ni zaspal tudi vlak, ki jo je med tem jadrno naprej pobiral se tu pa tam kaj ustavil, toda potnika ni nobenega dobil novega.

Pa ne le vlak je tekel, tudi dan se je pomikal dalje. Oblaki so se razpustili in sonce je začelo tipati za nami. Ni nam več moglo razbeliti voza, pač pa je odprlo obzorje bolj na široko in razkrilo doli proti jugu neka brda, ki so me spomnila naših gričev. "Sierras de Balcarce", je pokazal sopotnik.

Pa tudi pred nami je pokrajina začela oživljati. Vse več znamenj delavega polja, vodne vetrnice, njive krompirja, zelenjadni vrtovi, nasadi drevja, skromne kajže, ki so se pa vse bolj umikale ličnim hišicam... vse to je napovedovalo bližino večjega kraja. Seveda, tukaj se že spača kmetu dragoo kmetovanje z vodo, katero morajo črpati iz globokih tal, da morejo svoje nasade zalivati, ker sicer bi niti za mravlje ne pridelali, kaj pa še za sitno letoviško gospodo....

JE ŽE TUKAJ.

Kmalu bo sedem ura. Torej bomo na mestu... Potniki so seveda sila nestrpni. Morda je še celo uro vožnje,

pa že začeno vlačiti na kup svoje zavoje. In ko se naveličajo čakati stojé, pa spet sedejo. In ker se boje, da bodo zamudili izhod z iskanjem svoje prtljage, si pa nalože v naročje svoje zavoje in tako premene desetkrat svoj položaj, dokler slednjič vendar pride konec poto... Jaz se nisem menil za njihov direndaj, temveč sem si krajšal čas s prebiranjem "Šaljivega Slovence", kateri mi je marsikatero zanimivo povedal in mi tudi čas znatno okrajšal... Nekje zadaj je razvajen otrok celo pot kričal in se cmeril. Tako so ga pač naučili, da mu vselej dajo, karkoli zaželi, batine pa nikoli, — ker si je seveda ne želi! To je strašna ljubezen, ki mnogokrat dela sive lase neizkušenim in slepo zatelebanim v svoje otroke... Toda kaj jim morem pomagati... Raje berem dalje dovtipe mojega šaljivca:

Povej, Pavlek, ali si se že učil računanja v šoli? — Že, oče! — Pa mi zračunaj tole: Dva voznika sta 8 km narazen. aZdnji vozi dva km hitreje na uro. Kedaj bosta skupaj?... Pavlek je bil bolj zrel, kakor tisti sopotnik kričač. Pa jo je pogodil in odgovoril: V krčmi! ...

Hm, takole smo se vozili včasih, da ko smo se nehote zbrali v "Cestah", sedajle bomo pa končali v Mar del Plati. Pa še je časa dovolj!...

Toda oni kričač je še vse bolj civilil... Morda je imel kaj takega v računu kot Tinček o katerem sem bral tole: Mama je prišla iz potovanja. Tinček priteče in začne grozansko tuliti. "Kaj pa ti je, Tinček?" je zaskrbelo mama. "Včeraj sem padel, pa sem se strašno udaril!" — Mati ga potolaži. "Potem ti pa ni treba jokati danes". Tinček pa si obrise solze in ko je nehal tuliti modro razloži: "A včeraj vas ni bilo doma. Včeraj me niste mogli slišati, danes me pa slišite!"

Med tem je vlak zavozil v mesto in še nekaj okrov, pa smo obstali.

Dolg je bil vlak. Daleč nekje izven postaje je bil moj voz. Morda pa me le kdo čaka?... Tisočglava monžica je zavrvela križem. Le kdo bi se mešal mednj! Zato sem jo kar čez tire ubral in ob strani iskal izhoda. Če me kdo čaka, me menda ne bo iskal pod kolesi?

"Gospod Janez, dober dan"...

Začuden sem pogledal in spoznal Justino Budinovo, ki je pa imela, ob enem ko je mene pozdravila, še drugo skrb: opozoriti ostale, da je že vse v redu. "Rozza! Olga!"... je klicala in kar nenadno je bilo okrog mene lepa skupina rojakov, ki so si razdelili vloge, kako me bodo našli. Tudi za tak slučaj je bilo poskrbljeno, če bi se nameraval odpeljati naprej na novo postajo. Simčič je šel na vlak, da me bo tamkaj našel.

Prav malo sem pričakoval kakega sprejema, zato me je pa tembolj razveselilo, da sem se tako hitro našel med rojaki. Veselo smo si podali roke in pohiteli k Lupinu, kjer smo potegnili praznik sprejema precej na dolgc.

Lupinova družina je med tem, odkar smo se zadnjič videli, kar velika postala. Starejša hčer je že cela gospodična. V bližini so se naselili nekateri drugi rojaki. Nedaleč proč imajo trgovinico Grabnarjevi, doma tudi iz Števerjana, od koder so Lupinovi. Skoro sosedje so Gabrijelčičevi. Blizu tam živi tudi Anton Simčič. Tale družbica se je zbrala tisti večer. Justina Budinova ter Roza Ščukova, ki sta vsak dan polni dobre volje sta bili tisti večer še bolj duhoviti, tako da sta še Mauričeve Olgo spravili v smeh in seveda vse druge tudi.

Pa sem se pozanimal, kako da je možkih tako malo. Saj je skoro povsod naših možkih več kot žensk v tej deželi?

Prav imate gospod, je menil Simčič. Vas so se ustrashili. Če bi bilo zaradi deklet, bi radi prišli poslušati in gledati Rozo, Justino, Olgo in katerokoli špelico...

Se mi zdi, da je tako. Prav zato sem hotel biti tukaj v nedeljo zvečer, da bi gotovo lahko prišli. Pa že vidim, da se boje črne suknje tako kot hudič križa... No, pa krivice nočem delati nikomur. Morda pa je res, da ni naših ljudi mnogo tukaj v Mar del Plati.

To je že res, da nas je malo, so pojasnili navzeci. Družin je le malo. Morda vsega skupaj deset. Samih možkih je več, ki delajo razna dela po mestu kot šoferji, hotelski uslužbenci, zidarji. Največ jih je v kamnolomih.

Vsekako bi jih lahko kaj več prišlo in jih je nemara vsako nedeljo to uro več tukaj pri kozarcu, kot jih je danes, toda, kaj jim hočem. Še Bog nikogar ne vleče za lase v nebesa in še manj morem to delati jaz. Rad bi jim pa le povedal kako dobro besedo sedaj, ker tedaj, kadar bodo oni tega želeli, ne bodo imeli nikogar, ki bi jim jo rekel.

Pravijo, da brez tega prav lahko žive, je menil eden navzočih.

In tudi jaz ne dvomim o tem. Žive že! Toda kako žive? Pa ni vse, živeti! in do kdaj bodo tako živelii. Ko bi človek ne poznal toliko živih zgledov, kako končavajo v lastnih razvalinah tisti, kateri hočejo brez Boga živeti! Ko bi po imenu in po vrsti naštel vse tiste cete, katere je lastni sin vrgel skozi vrata, ker je bil tako vzgojen; ker je oče trdil, da Boga in vere in farja ni nič treba... Takih zgodb, takih družinskih tragedij imamo že veliko tukaj v tujini in jih bo vsak dan več v hišah, ki so bile zidane v nedeljo in v družinah, kjer ni nikoli časa za molitev in kjer se slišijo le zasmehljive besede čez vse kar je božje. Pravim: če bi naštel samo tiste zgodbe, katere jaz poznam, bi marsikdo debelo gledal. Koliko je pa tistih, za katere vedo samo najbljužnji sosedje, ali pa ostanejo skrite v pritajenem jeku in tihem molku tistega, ki nosi žalostne posledice poživnjenja svoje družine!

To so zgodbe, ki jih jaz poznam iz Buenos Airesa. Da bi le ne bilo nobene take tudi tukaj v Mar del Plata. Vsekako pa mi je žal, da so pokazali tako malo razumevanja za dobro stvar. Moja dolžnost je, da spomnim rojake na višje stvari, ker na vsakdanje že vsak sam misli. Rad bi jim poklical v spomin katero tistih lepih misli, ki so nam jih dale na pot ob odhodu naše matere... Prav to je namen mojemu potovanju po svetu. Zato mi je žal, da se prav tisti najbolj skrivajo, kateri so dobre besede najbolj potrebeni.

Pa kaj bi z gremkimi besedami žalil tiste, kateri ste pokazali vso dobro voljo in prihiteli nocoj semkaj. Vam naj izrečem prav toplo besedo zahvale in prošnjo, da se še bolj potrudite drugič, kadar se nam spet kaka prilika ponudi, da se zborejo rojaki. Vi, ki ste prihiteli na postajo, kjer nisem pričakoval nikogar, ste mi napravili izredno veselje s svojo ljubeznjivostjo in vam se zahvalim tudi za prijazni večer, katerega smo tukajle preživelci nocoj, tako sem končal moje besede, kajti ura nas je že klicala vsakega na svoje mesto.

PO MAR DEL PLATI

Prav lepo mesto je to. Ne ponaša se s palačami, pač pa ena ulica tekmuje z drugo, katera bo pokazala več lepih hišic, ki so nekatere zares tako lepo zgrajene, da kar postaneš in uživaš ljubost zgradbe med zelenjem in okrasjem.

Toda pravi čar tega letoviškega mesta se odpre šele, kadar stopiš na obrežje. Svet je tamkaj valovit, tako da ponekod preide skoro brez padca v morje, po drugod pa se dviga brdo kakih 50 m visoko in je morje izglodalo podnožje vspetine, tako da pada brdo s strimi pečinami v peneče valove. Po nabrežju in po dvigajočem se brdu je bogastvo razsulo vse svoje razkošje in nagromadilo nebroj prekrasnih domov, ki tekmujejo

Pri Lupinu in v Pensión Trieste.

med seboj po umetniškem okusu in kričavi bahavosti. Med strmimi vspetinami je pa ostalo dovolj položnega nabrežja, kjer so se naselila velika kopališča od "Playa La Perla", mimo "Popular", "Grande", "Chi-ca", "De los Ingleses".... Slikovitost terena je dala gradbenikom izborni priliko za osnutke njihovih načrtov in za speljavo cest.

Na obrežju so se naselili najbolj znameniti hoteli, ki nudijo gostom tako priliko za kopanje, kakor tudi veličastni pogled na širno morsko plan, od koder se vozijo srebrni valovi v "mesto srebrnega morja".

Najlepše, kar nudi Mar del Plata, je sprechod po nabrežnih cestah, ki postreže z vso pestrostjo lepot morja, stavbene umetnosti, okrasnih parkov in lepcnega cvetja...

Zanimalo me je kako podobo ima novi "kazino". Stara rambla je bila porušena. Na njenem mestu so namenili zgraditi palačo, ki naj bo vredna najznamenitejšega kopališkega mesta na južnem Atlantiku. Zato sem si seveda predstavljal, da bom presenečen ob pogledu na toliko obetano palačo.

Tamle je, so mi pokazali zgradbo...

Jaz sem pa gledal tisto hišo in ugibal, če je nemara tukaj kaka velika vojašnica, zakaj sodil sem, da bi sloviti kazino moral imeti kaj drugačno obliko. Saj bi človek rekel, da je to zaboj za milo... Če so hoteli imeti tako, pa tako imajo. Lepega pa to ni prav nič...

Še manj lepo je pa tisto, kar se v tisti palači godi. Tamkaj je velika igralnica, v katero tisoči vstopajo polni najlepših nad. Mislio, da bodo obogateli v enem dnevu... Velikanski prostor ob kazini je napolnjen z gospokimi automobilemi, katerih gospodarji z žarečimi očmi se repe v vrtenje rulete. Prvi dan se navadno vsak vrača z zadovoljnim nasmehom. Drugi dan nemara tudi še. Tretji dan se pa sreča obrne ali četrtni, ali kadar-koli... Tragika te igre je v tem, da strastno vleče človeka za seboj, dokler ga ne razočara, da ga izmodri ali da ga počene v obup... Le kam gre tisti denar, katerega zgube tisti, ki se vračajo razočaran in teh je vsaj devetdeset od sto... Tako človek razume, zakaj je tvegal 6 miljonov tisti, kateri je vzel v zakup igralnico... Največ gre v njegov žep.

Kazino, pravim, je na zunaj milnat zabolj. Na znotraj je pa nesreča za tisoče... In vendar je prav tista hiša, katera je glavna privlačna točka letovišča v Mar del Plati. Vsa druga lepota, tako v obrežju in nasadih kot v ličnih hišicah in pestrih mikavnostih okolice, bi zgubilo vsako privlačnost, če bi težka gospoda ne bila lačna igralnice, kjer zapravijo bogatini tiscče in stotisoče, za katere so med letom stiskali ubogo paro v svojih fabrikah in na svojih estancijah.

Mesto ima v času letovanja 300.000 ljudi. Saj se zbere v Mar del Plati v poletnem času vsa odlična buenosaireška gospoda. Stalnega prebivalstva ima pa komaj 60.000. V zimskem času je večji del hiš zaprt. Mnoge premožne družine imajo v Mar del Plati svoje

letoviške hišice. Čez zimo jih kar zaklenejo. Še več pa je hišic, katere vzamejo v najem za poletne mesce premožne družine. Marsikak preprost a uvideven človek je pred leti kupil tam zemljišče, zgradil je hišico in sedaj jo daje vsako leto v najem; potegne od nje kakih 1500 \$ za pol leta, pa še kak groš zaslubi in tako lahko prav lepo živi, če ima dve ali tri takele hišice.

Največ ljudi, ki žive v času letovanja tam, se nasejijo v lastnih ali najetih samostojnih hišicah. Kak stotisoč ljudi pa išče stanovanja v hotelih in penzionih, katerih je seveda nebroj.

Tudi tri naše rojakinje: gospa Kati Fon, ga. Fani Jamšek in gdčna Liza Kragelj so poskusile srečo s hotelom. Najele so si celo stavbo, kateri so dale ime "Pensión Trieste" in poskrbele vse potrebno, da bi mogle prav postreči. V ulici Tucumán, 6 kvader od kazine, stoji njihova prijazna in gostoljubna hiša, ki je letos postala tudi zbirališče rojakov, katere je pot peljala tam skozi. Če jim je njihova podjetnost prinesla zaželeni uspeh ali ne, to vedo one. Da pa so se na moč potrudile, dabi ustregle gostom, to sem videl in zvedel. In ni dvoma, da bi jim tudi kaj čistega ostalo, če bi njihovi gosti pokazali toliko dobrevolje nasproti njim, kakor so je oni vžili od svojih gostiteljc... Toda, danes je vtej stvari tako, da ne gre na letovišče le tisti, kateri ima denarja na pretek in mu ni treba stiskati centrov, temveč gredo tudi ljudje, kteri morajo šteti do pol centava. Naše Tolminke so pa že tako postavile najnižjo ceno... in od kod naj pride dobček?

Gospod, če bi kdo vsako minuto mislil na te nevšečnosti, bi ne bilo obstanka, tako pa smo pa kar zadovoljne in sedaj pa še bolj vesele, da ste nas prišli pogledat. Danes bi vas tudi lahko sprejele v hišo, ker je prostor, toda kdo ve, če ga bo jutri še kaj... To je nevšečnost našega dela, da se nam kar naenkrat navali ljudi, da nimamo kam z njimi, nato se nam pa spet vse izprazne. Sicer pa smo imele večinoma dobre ljudi...

Tako sem izrabil 4 dneve, da sem poiskal rojake, kolikor sem jih mogel izslediti. Tudi kopati sem se šel v morje, toda dosti proč od vrvi se nisem spustil zakaj preveč grdi valovi so se gnali iz morja in preveč nerodne so bile skale na tistem mestu. Ne bi hotel, da mene pokoplje morje, kakor so gospoda Jožeta vzele goré.

V MIRAMAR

50 km bolj na jugu leži kraj, ki se ponaša s tem imenom. Morda pa tudi tam najdem kakega rojaka, tako sem upal in skočil na pulman, ki vozi tja vsak dan ob 15 uri. Najprej teče po mestu in pride na obrežje šele v pristanišču, ki leži na jugu mesta in je sposobno, da sprejme tudi največje ladje. Sedaj je bilo videti le nekaj drobnih podmornikov in nekako staro križarko, ki je menda nasedla na skalo in jo uporablja za stanovanje vojne mornarice.

Pulman hiti dalje skozi "Peralta Ramos", kakor so dali ime naselju na tej strani Punta Mogotes, po možu, ki je ustanovitelj mesta Mar del Plata. Vse do tja sežejo vile in hoteli in še vedno zidajo nove.

Iz dalje že nas je pozdravljal ogromni svetilnik in ko smo bili že daleč naprej, je še stezal svoj dolgi vrat za nami.

Onstran svetilnika se začne druga dežela. Na levi strani ceste obrnejo nase pozornost "planke". Vse križem tečejo plotovi iz desk, katerih pomen razumeš šele tedaj, če veš, da so to obrambe proti sipinam. Tamkaj se začenjajo sipine, katere veter vedno naprej nosi in če bi njihovega poleta ne zastavile planke, bi bila kmalu zasuta cesta. Kdor tega ne ve, bi mislil da so tamkaj zelenjadni vrtovi, skriti med plankami...

Valovito teče svet dalje. Z nabitega pulmana sem

mogel opazovati le pokrajino proti notranjosti, ki je kazala žalostne sledove usodne suše. Sem pa tja je niknilo tam nekje drevje in oznanilo kako domačijo. Dvakrat smo skočili tudi čez most, ki je križal skromen potok.

"Laguna Verde" se je predstavila domačija, dve csebi sta izstopili in se je odprl tako pogled tudi na levo, na morje.

Na levi je valovilo morje in se penilo ponekod ob strmih pečinah, drugod pa je gnalo svoje srebrnopene valove daleč na sipino, odkoder se vračajo nazaj in se umazani lomijo spet s tistimi, katere goni morje iz dalje semkaj na breg v vednem nemiru. Daleč tam nekje je samevala ladja, ki je iskala pot proti jugu in tudi mala jadernica se je zibala na sivih valovih, kateri so cveteli v srebrni peni in bežali čez plan proti bregu in se lomili besno peneč ter odbijali nazaj morje, ki je v penastih obročih tiščalo k bregu.

Še malo naprej, pa smo bili v Miramarju.

Kje pa je mesto, sem iskal zastonj na levo in desno. Opazil sem cerkev in izstopil. Skromna cerkvica svetega Andreja, nič večja, kot katerakoli podružnica v poljanskih hribih, je bila odprta. Tudi njena notranja uredba ne prekaša naših podružnih cerkvâ.

Dvomil sem, da bi imel Miramar 10.000 ljudi, kakor sem nekje čital, toda če prav nisem videl dotlej nikakega strnjenege mesta, pa sem vseeno videl tri velike skupine hiš, v katerih je pač tudi nekaj kristjanov in nekaj vernih ljudi... Nekaj tisoč jih prav gotovo je. Pa je vendar vsaka hribovska podružna cerkev bolj obiskana, kot kaže tisto skromno svetišče, v katerem sem pokleknil, da počastim Gospoda Jezusa, ki noč in dan zastonj čaka ene same misli tisočerih zemljjanov, kateri slišijo svetega Andreja zvon in vidijo njegov ponizni zvonik, ki jim kaže v nebo, — pa njegove pritajene pridige ne razumejo...

Na pragu sem se srečal z župnikom kraja, ki mi je potožil o verski brezbržnosti svojih kristjanov in me povabil, naj počakam, da se vdeležim tisti večer procesije, katera gre do morja. Bil je namreč ravno dan svečnice, ki je spominski dan "Morske Zvezde". Tisti dan imajo s "Stella Maris" procesijo do morja in je to dan, ko se zbere največ ljudi, več kot nikoli drugič. Za take zunanjosti so v Miramarju kristjani, za drugo jih pa ni...

Moj načrt je bil seveda drugačen in zato sem moral njegovo prijazno vabilo odkloniti. Stopil sem nato, da poiščem, kje je mesto in če najdem kakega našega človeka.

Kmalu sem bil med hišami in na ulicah. Brez načrta sva tavala s spremjevalcem, duhovnikom, ki je hodil z meno. Oprezoval sem kje bi izsledil kako restavracijo. Med tem ko bi popil vrček piva, bi pozvedel, če je kak naš rojak tam okrog.

Pa sva zastonj iskala. Čuden kraj, ki nima gostilne! Vsaj na tistih križiščih je ni bilo...

Pa vidim tisti hip, da me pozorno motri človek v zidarski obleki ki je prihajal nasproti s kolesom. Naravnost predme zapelje in me nagovori: "Dober dan, gospod Janez!" Precej negotova je bila njegova beseda, toda kar hitro se mu je razpotegnil obraz v širok nasmej, ko je opazil mojega in slišal moj odgovor.

Torej se nisem zmotil. Ali me ne poznate?

Zares ne vem, koga bi mogel srečati tukaj.

Ušaj Franc sem. Saj ste bili pri nas!

Ušaj? — Ušaj?... Živite na Pas. Montalbo? Saj ste res! Človek božji! Kaj vas pa nosi tod okrog?

Za zdravjem sem prišel sem. Moja mala je bila slaba in jaz sam tudi in sem sedaj že nekaj mesecv tukaj. Prav zares, kako je bilo to, da se srečava! Povem

UN DIA HEROE...

El día 6 de Abril se cumplen dos años de la invasión de Yugoslavia por el Eje. Empezó entonces una tragedia sin igual. Poblaciones de regiones enteras masacradas o desterradas; pueblos y ciudades quemados; los sacerdotes alejados de su grey; la población privada de todo consuelo religioso; los sobrevivientes despojados de lo más necesario, muriendo de hambre, de frío y enfermedades contagiosas; los hijos separados de sus padres; las jóvenes entregadas a las pasiones del ejército invasor; el país repartido entre los vecinos, que proceden sistemáticamente al exterminio de la población, sea con matanzas o sea por la opresión, para doblegar la resistencia de un pueblo heroico, que prefiere morir antes que traidorarse a sí mismo... Los varones capacitados se han refugiado en los bosques y las montañas, desde donde se empeñan en apoyar la causa de su patria, viviendo la vida de una bestia perseguida, al margen de todo derecho, en peligros continuos, colgados entre la vida y la muerte más horrible.

Así se repite multiplicada la historia del bíblico Job, que nos sugiere las mismas reflexiones con las que busca respuesta a sus aplastantes problemas: "¿Por qué fué concedida la luz al miserable, y vida a aquellos que están en amargura de ánimo? Que aguardan la muerte y no viene, como los que cavan en busca de un tesoro, y se gozan en extremo, cuando hallan el sepulcro..." (Job 4, 20-25).

"Por tanto os digo, no andeis afanados por vuestra vida pensando qué comeréis, ni por vuestro cuerpo, qué vestiréis? No es más la vida que la comida y el cuerpo más que el vestido... Mirad las aves del cielo que no siembran ni siegan... y vuestro Padre las alimenta... Y por los vestidos ¿por qué os acongojáis? Considerad los lirios del campo... Vuestro Padre Celestial sabe que de todas estas cosas tenéis menester" (San Mat cap. 6). Y todavía agrega Jesucristo aquello del cariño paternal con que la Providencia cuida de los pájaros y cuanto más de los hombre ya que hasta tiene contados los cabellos de nuestra cabeza...

¡Una evidente contradicción! gritó enardecido un rebelde...

Dígame, padre, ¿por qué han sufrido nuestras madres dándonos la vida y educación? ¿Acaso para que un día nos maten?

Pues, contesté yo, puesto que usted probablemente no se presentará como voluntario de la guerra, y no le espera morir de un tiro ¿acaso podrá escaparse a la muerte?

Una cosa es morir de muerte natural, persistía el opositor, y otra la de morir violentamente.

Con todo, usted admite, que a la muerte no podrá sustraerse. Pues, dígame, su madre le dió la vida y la educación para que algún día su existencia termine cor la muerte?

Pero antes de que me alcance su guardaño inevitablemente, podré vivir y hacer algo útil, insistía el hombre.

Vamos, amigo. Diga no más ¿qué será aquella

vam, da sem že dolgo iskal vaš naslov, ker ga sem v Buenosu pozabil. Pa ga mi nihče ni sporočil. Nikogar si nisem bolj žezel, kot vas videti, pa nobenega nisem manj pričakoval in glejte kako sva se našla! Sedaj morate pa z mano. Saj stanujem tu blizu.

Stopil sem na njegov dom, kjer nas je pozdravila presenečena žena in hčerka in prav tako presenečeni Črnogorec, hišni lastnik.

Tako sem v tisti hiši dobil pred sebe vse, kar je jugoslovanskega v Miramarju. Črnogorec živi tam namreč že dolga leta in pozna vse ljudi in dobro ve, da ni nobenih drugih rojakov tam okrog. (Nadaljevanje)

utilidad tan grande, con la cual pretende usted dejar una memoria inolvidable? ¿Sería usted acaso un inventor grandioso, como Gutenberg, que hizo la imprenta? ¿Descubrirá algo como la electricidad de Volta? ¿Como la hélice de Ressel?

El hombre se ponía pensativo. — En realidad fué grandioso el invento de la imprenta... Pero tiene un fatal defecto: Si sirve a la verdad, también sirve a la mentira. La electricidad es rápida en construir, pero lo es más todavía en destruir... La hélice lleva cargas útiles a través de los mares y de los horizontes, pero también se hizo un instrumento tremendo de destrucción...

Así seguimos discutiendo y el hombre se daba cuenta que cualquiera de los méritos que una persona pueda tener para el progreso de la civilización, sólo tiene un valor relativo. Y ¿qué decir de la infinidad de personas, cuya vida no dejará detrás suyo otra cosa que una tumba, dando testimonio del triste destino de él y de todo cuanto haya nacido...?

Es poco halagador morir en la cama sintiendo los pasos de la muerte que se acerca. Tan desgradable es eso, que hasta buscan como ocultárselo al moribundo, que hasta tienen miedo de llamar al sacerdote, para que el enfermo no se asuste... ¿Le parece que vale la pena nacer para un fin tan triste?

No niego que es triste el fin, pero ya que la muerte no puede evitarse, me parece más simpática la natural y no la violenta, contestó el otro.

Y dígame. Uno muere en la cama entre el llanto de los suyos que nada pueden ayudarle; otro muere de un balazo en el campo de batalla, sacrificando su vida por un porvenir más feliz de su pueblo. ¿Quién pierde y quién gana?

Pero él podría vivir más. Podría hacer más con los años de la vida que perdió...

Podría hacer más? Con todo no podría evitar su trágico fin. Y este es el punto que estamos discutiendo. Siempre estamos con lo mismo que todo ha nacido para caer presa de la muerte... Pero con la diferencia de que uno, renunciando a su propia vida, arriesgándose y sacrificándose para el bienestar de la posteridad, muere héroe; otro ponderándose a sí mismo, sobreponiendo su propia existencia al bienestar de su nación y su prójimo, huye cobarde de la muerte honorable para ser su víctima más tarde, sin haber hecho nada... Ahí recién llegará a comprender que:

"MAS VALE UN DIA DE HEROISMO QUE CIEN AÑOS DE COBARDIA"

No hemos nacido para vivir eternamente. Ni usted ni nadie puede cambiar su destino. Para darnos cabal comprensión del valor de la vida, nuestro Redentor nos dió un ejemplo inequívoco: se ofreció como víctima expiatoria para los demás... Venga pues usted y todos los egoístas que idolatran su propio yo; que de la vida buscan el máximo de placer; que condenan como dis-

La región de Trieste es de las más disputadas de Europa. Después de 1918, que fué incorporada a Italia, siguió siendo motivo de tirantez entre Yugoslavia e Italia, ya que el 70% de la población es eslovena y creata, cuyo ideal político es ser parte integrante de Yugoslavia, lo que actualmente documenta con su levantamiento contra Italia.

Realmente hay población italiana solo en las ciudades costeras y en Goricia. El interior no tenía antes ningún morador italiano.

Es lógico que Trieste, Goricia, Istria con Fiume y Zara en Dalmacia serán partes de Yugoslavia en el nuevo mundo que ha de cristalizarse en el horrible crisol de la guerra actual,

parate todo lo que lleva algún vestigio de sacrificio desinteresado... ¡Que hagan su estatura un pie más alta y su vida un día más largo!... ¿No lo pueden?... Pues que se formulen en serio la pregunta: ¿por qué llegaron al mundo? Tal vez comprenderán, por qué nacieron con la sentencia de la muerte. Pensando algo más allá entenderán quizás el "más vale un día héroe que cien años cobarde".

Todavía quería hacer objeciones el hombre. No me sorprendía su actitud, ya que su inteligencia no alcanzaba más allá del sepulcro. Demasiado poco le parecía la vida — y ¿todavía troncharla violentamente?...

¡Cuánto se afanan los poderosos y adinerados para prolongar su existencia! ¿Qué ganan con eso? ¡Pasar repetida la angustia de la agonía! Todo su esfuerzo resulta finalmente estéril. ¡Igual tendrán que caer! Eso le parece más consolador?

Se quedó callado. Quizás recordó las palabras de Jesús: "Quien ama su vida la perderá y él que aborrece su vida en este mundo, para la vida eterna la guardará" (Juan 12, 25).

¿Para qué hemos recibido la vida? ¿Para derrocharla a nuestro antojo? ¿Para gozar en el mundo? ¡Qué pocos son los que pueden realizar este ideal materialista! ¿En qué queda la gran mayoría?: ¡condenada a una vida de martirio ininterrumpido! ¡Al hombre no le queda pues otra cosa que la desesperación! Pegarse un tiro como lo hizo Heine el poeta del materialismo que terminó en pesimismo desesperado....

Vea, señor, una comparación: La madre manda a su hijo al almacén con el dinero para el jabón. Es natural que a él le gustaría más comprarse caramelos y no lo encargado.... Así hemos recibido el don de la vida de nuestro Creador no para disponer de ella según los deseos sino conforme con el deber, ya que debemos dar cuenta de ello.... El amor propio, las inclinaciones perversas, los halagos de las pasiones engañan a muchísimos, a todos los que son demasiado cobardes para aceptar sinceramente las palabras y el ejemplo de Jesucristo, que vino "para servir y darse y no para ser servido".

La figura del Buen Pastor, el cuadro de Belén, el Redentor en la cruz, el Aleluya de Pascua, son términos que nos aclaran todas las complicaciones de la vida.

En fin, empezó a rendirse el opositor. ¿Dígame padre, cómo puede usted conciliar la contradicción entre la Providencia, que no deja caer ni un cabello de nuestras cabezas, y las horribles matanzas de tanta gente inocente?

Bien fácil es esta tarea. Para que usted se conforme mejor, voy a reproducirle unas palabras de León Tolstoi, el filósofo ruso más famoso, nada católico, hasta cierta época un ateo completo, pero finalmente un creyente. Así dice en su libro 'Sentido de la Vida': "La vida no es para si misma. No tiene ningún sentido, si no es servir a Dios, si no es cumplir la voluntad de Dios.... Es bien común el error de contemplar la vida como al servicio de la humanidad. Claro que así lo es, ya que sirviendo a Dios también servimos a la humanidad.... La vida es verdadera sólo cuando la vivimos conforme con la conciencia. La conciencia es la ley suprema de la vida. La voz de la conciencia por su parte es precisamente lo que la religión llama "Voluntad de Dios".

Ya ve, que la finalidad de la vida del individuo es el servir a Dios y no el capricho propio. Cumplir pues con la misión recibida de su Creador es la única finalidad de nuestra existencia.

SOMOS LOS MENSAJEROS DE DIOS

Recibimos cada cual su tarea. Una vez cumplida hemos de volver para recibir el premio conforme con la fidelidad en el cumplimiento de la misión confiada. Le puede tocar a uno la misión agradable a otro le toca penosa.... No importa la calidad de ella, sino la fidelidad en cumplirla, que determina el premio eterno que nos espera. Hemos nacido para la eternidad y no para el tiempo. En el tiempo de nuestra existencia nos toca demostrar lo que valemos, el premio que merecemos....

Y ¿por qué deben morir tantos inocentes, y triunfan los malvados? ¿Por qué deben algunos sufrir tanto? Son cosas que me confunden, oponía el hombre.

Y dígame ¿por qué hay en un reloj rueditas chiquitas y grandes? ¿por qué aquella palanquita y esa cuerda y aquel resorte? ¿Por qué no son todos los componentes iguales?

Porque así lo necesita el reloj, me contestó.

Ya ve. La obra magnífica de la creación divina, en la cual al hombre le toca el papel principal es una maravilla mucho más complicada, porque se trata en ella no de medir el tiempo sino de medir el valor de los corazones de miles de millones, para darles justo premio no para un momento sino para toda la eternidad. Si tropezamos con dificultades al explicar un mecanismo del genio humano, como podría usted pretender, comprender hasta el último detalle los caminos de la Divina Providencia al dirigir el destino de tantos seres. ¡Y todavía, si todas las personas cumplieran fielmente con su deber! Puesto que son muchísimos los que abusan de su libertad, se complica más todavía la tarea de la Providencia que debe regular, estimular, reprimir, castigar.... para que el Mundo siga adelante.

Todas las atrocidades que se cometen, todas las maldades con que martirizan a las inocentes víctimas, tendrán algún día su explicación y su castigo.

Cuando el rey Antíoco desencadenó una horrible persecución contra los judíos ortodoxos (Macabeos II, 7) cayeron víctimas los siete hijos y la madre Macabea. "Mandó que al primer hijo le cortasen la lengua y arrancada la piel de la cabeza le cortasen también las extremidades, a la vista de sus hermanos y su madre.... Así le habla el segundo: "Tú o perversísimo, nos haces perder la vida presente mas el Rey del mundo nos resucitará para la vida perdurable".

Tal es el consuelo de todos los que sufren, de todos los que son perseguidos, que se sacrifican por los demás.

Bien sabemos, que el mismo Padre Celestial, que tiene contado los cabellos de nuestra cabeza, tiene más todavía en cuenta lo que sufrimos para cumplir la voluntad de Él, lo que sacrificamos para el bien de nuestros hermanos de religión y de sangre.

¡Quien quiere salvar su vida, la perderá, pero quien generosamente está dispuesto a sacrificarla, la ganará!

V SOBOTO CELI DAN

je odprto samo za naše ljudi,
da se fotografirate v

FOTO SAVA

San Martín 608 — Tel. 31-5440 — Florida 606

Nov obisk iz Čile

Ono soboto 13 marca, blizu poldne je bilo. Ravno sem se spravljal domov. Kar naenkrat zazvoni telefon. Gospodar me je prišel poklicat.

«Kdo bi le moral biti? sem si mislil, prijet za slušalo in začujem z druge strani glas:

Ola, Jožek, dobro jutro

Dobro jutro, gospod Hladnik! — Spoznal sem ga že po glasu.

— Kaj je pa novega?

Nova maša bo v nedeljo na Avellanedi.

Nova maša? Kdo jo bo pa imel?

Ravno zdaj mi je javil č. g. Zmct, da je prišel iz čile prekmurski rojak č. g. Štefan Sočak, doma iz Bukovnice pri Bogojini.

Kdaj je pa prišel?

Že pred petnajstimi dnevi, pa siromak ni vedel za nobenega znanca, da bi ga obiskal. Zato pa pojdi ti na Avellanedo in daj razglasiti, da bo on imel jutri mašo in če bi mu pripravili kakšno kosilo.

Dobro! Bomo že mi poskrbeli za kosilo. Saj je naš ožji rojak iz sosednje vasi.

*

Na večer tistega dne, ko sem prišel na Avellanedo sem pa zvedel tam, da je kosilo že naprošeno v gostilni. Mislil sem, dabo kosilo pri nas, pa je tako tudi prav.

Druga stvar je bila spraviti skupaj vse pevce, da bo slovesnost lepša. In res ženske so prišle vse, čeprav nekatere, ko so vaje skoraj že minute.

*

V nedeljo zjutraj se je kaj hitro raznesla novica o prihodu g. Sočaka. Precej ljudi se je zbral pri sv. maši. Zbor je najprej zapel: "Novi mašnik bod' pozdravljen....". Nato je pel sv. maša g. Sočak. Pridigal je pa g. Hladnik, ker se novomašnik ni upal po naše govoriti. Po maši je bil gospod povabljen na kosilo pri katerem se je zbral bližu 20 rojakov.

Kaj pa kakšen spomin od gospoda? Pa je že bilo rešeno, kajti že se je prismejal g. Hladnik kateri nam je sporočil, da je prinesel svoj fotografski aparat.

Najprej je gospod Hladnik povzel besedo pozdravil vse navzoče. Tudi g. Rožman je spregovoril par besed ter g. Šeruga

Una grata sorpresa nos hizo la visita del R. P. STEFAN SOČAK, que vino de Chile pasando a Bolivia, donde lo espera la tarea de profesor en el seminario de La Paz.

STEFAN SOČAK je bil rojen v Sev. Ameriki. 4 leten je prišel v Bukovnico pri Bogojini. Vstopil je k Salezijancem in imel lani v decembru novo mašo v Santiago.

Slika nam ga kaže med rojaki, ki so bili na obedu in ki so obed pripravili.

Sv. maša je imel č. g. Sočak na Aveilanedi 14. in 28. marca.

in Mlinarjev Štefan. Nato smo se postavili v dvorišču pa nas je g. Hladnik dobil vse v svoj aparatu. Dvakrat je slikal celo skupino, enkrat gospoda in pripravljatelje kosila in enkrat tri njegove najbližnje sorodnike: Rožmana, Bojneca in mene.

Nato smo se podali k Oslajevim kjer smo bili prav lepo sprejeti in postreženi s pijačo in potico katera se je vsem preveč dopadla in ne vem če je za gospo Terczo kaj ostalo.

Od oslajevih smo se napotili k nam. Tam smo pa že našli nekatere znance. Tudi pri nas smo se malo poveselili, pa škoda da se ura ni ustavila kajti prav hitro je bila tri čertit na šest. Gospod bi pa moral biti doma ob pol šestih. Kako pa sedaj najprej v "San Carlos", kjer so gospoda Sočaka čakali.

Greva do Puente Barracas od tam s kolektivom do plaza Mayo, od tam naprej pa Subterráneo, to je najbližnja vožnja in res sva tako napravila in bila že ob šestih in pol na Rivadavia in Medrano. Kar hitro so naju poslali v cerkev sv. Katarine na Plaza Constitución. Tam so naju že čakali meneč, da se je gospod že zgubil. Sprevidil sem častnega gosta še na vlaki kateri jo šel ob 20.05.

Gospod Sočak se zahvali vsem, kateri so bili pri maši in ki so ga tako lepo sprejeli povsed. Jozef Ivanic

go živine je poginilo. V zimi pa smo imeli precej občuten mraz, ki je vse banane posmodil. Vse je slabejše tega leta. Na dnevnom redu je riž, meso (govedina), koruzni žganci. Tudi kruha ni dobrega. Jemo "gallette" tiste suhe; Ljubi Bog pa skrbi za nas. Ko je sestra v kuhinji vsa v skrbeh, kaj bo v lonec postavila, ji že božja Previdnost pošlje kaj primernega. In tako dan za dnem, saj smo tako daleč od sveta oddeljeni, da si tudi z denarjem ne pomoreš. Vseeno smo zelo zadovoljne.

V novembру smo imeli odličen obisk v San Ignaciju. Sama Njegova Ekscelencia g. Prezident nas je obiskal s svojimi ministri. Seveda je to bilo prvikrat in baš tega leta, ko smo me sém prišle. Bil je zelo oduševljeno sprejet od ljudstva. Za njegov sprejem so zgotovili novo Banko, novo občinsko poslopje, novo bolnišnico, ki je s tem dnem začela delovati. č. oo. Jezuiti pa so mu pokazali novi muzej, za katerega so skozi deset let skrbno spravljali svoje tristoletne krščanske starine, ki so se še obvarovali v narodu. Naš novi in majhen kolegij pa ga je pozdravil s srčanim programom, da se mu ni kar nič mudilo, ko se je končalo. Tudi moje učenke so mu pokazale svoja ročna dela z malo izložbo, ki je dobro uspeila. Saj so skoraj vse najlepše stvari bile namenjene v poklon tako odličnim gostom. Prvikrat je Desežnica mogla nekaj svojega darovati vladarski osebi. Za nagrado pa sta me vzela s seboj dva ministra na potovanje po Misiones. Kar v tovorni avtomobil so sedli — saj drugo vozilo menda ne bi izdržalo po teh poljskih poteh. Obiskali smo sole, cerkve in druge znamenitosti v Santa María, Santa Rosa,

GLASOVI OD DRUGOD

Častiti Gospod Hladnik!

že tako dolgo ne govorim, tudi ne pišem po slovenski, da me je sram začeti trpinčiti našo preljubo slovensko besedo.

Ob jaslicah sem mislila na Vas, tudi na Janezovo; — pisati pa sem hotela pozneje in ta pozneje šele danes prihaja na dan.

Obljubo tudi nisem izpolnila. Smo v siromašnem Paraguau in to še v precej zakotnem kraju, pa redkokdaj dobim v roke kakšno knjigo, ki bi služila namenjeni stvari.

Za "Duh. Življenje" pa se zopet preporočam, saj je to edini slovenski prijatelj, zvest in ljub. Najprej pogledam kod ste hedili. Zanimljivo pišete. A potem pa številko precítam od Vaše telefonske številke pa vse do zadnje reklame.

Tega leta sem doživelka tukaj marsikaj. Živimo zelo familiarno — in to je prva odlika Paraguaya. Saj še naša čast. M. Provincijalka niso do sedaj nikjer bili takoj prisrčno sprejeti, kakor v preprostem Paraguayu. Od najmanjšega otroka, do Njegeve Ekscelence g. Presidenta, ki ji je svoj voz ponudil iz Paraguarí do Asunciona. Ljudje so z nami zelo zadovoljni.

Imamo pa tako vróčino, da je v senci do 44°. Hvala Bogu! Imamo vsaj hladno vodo za piti, če je že ni, da bi se človek v njej okopal. Imamo nameč ledenicu na petrolej. Sicer bi vsi po malobolehal. Vkljub počitnicam in dobremu teku sem oslabela mnogo, posebno pa živci. Saj se samo ob deževnih nočeh lahko spi. Ljudje se tožijo na sušo: ni sadja, slaba koruza, mno-

NEKAJ ZA STARIŠE

Če pa imamo mladino pred očmi, je potrebno priporočati popolno abstinenco vsaj do gotove dobe, dokler traja rast. Na češkoslovaškem so sprejeli januarja 1922 zakonski načrt, ki prepoveduje točiti in prodajati alkoholne pijače vsem mladostnim do 16. leta; vse žgane pijače pa do 18. leta. — V Združenih državah Severne Amerike so od 1. 1920 dalje prepovedane po javnih gostilnicah in pivnicah sploh vse alkoholne pijače. Prestopki se strogo in ostro kaznujejo. Časopisi poročajo, koliko milijonov dolarjev so Američani s tem pridobili, kako sta se dvignila blagostanje in sreča po družinah, kjer je poprej vladal demon alkohol.

Med nami je v tem pogledu marsikaj slabega. Saj so na nesrečo poznani prav naši ljudje kot najbolj vdani pijači. In vemo, da se otrok veliko raje prime tistega kar vidi na očetu in je gluhi zato, kar mu nabija v uše-sa trezna mati. Dobro v tej deželi pa je to, da je med prav vzgojenimi domačini prav malo piganstva.

Tu pa zopet poudarjamo zlasti važnost samovzgoje, ki je v tem, da se zna človek krotiti, premagovati, vladati samega sebe, zgraditi pot slabim nagonom in nednemu poželenju.

Starši in vzgojitelji bodo mogli blagodejno in svarilno posredovati v alkoholnem vprašanju, če se bodo sami poučili o škodljivosti alkohola in alkoholnih pijač, če bodo tudi sami vodili mladino z lepim zgledom.

V naslednjem še nekoliko pojasnil o alkoholu:

Kaj je alkohol? V prirodi ga ni nikjer; razviti se da iz sadežev in snovi, ki imajo sladkor v sebi, in sicer potom vretja. V 100 litrih vina se nahaja do 12 litrov alkohola; v žganju do 50, v špiritu in rumu pa do 70 litrov.

Škodljivost alkohola. Alkohol in alkoholne pijače škodujejo telesnemu zdravju, ker kvarijo zlasti notranje organe: želodec, jetra, ledvice, srce, posebno pa živčevje. O tem ni treba razpravljati, saj se vidijo skoraj po vseh šolah nazorne slike, ki predogovarjajo notranje človeške organe v zdravem stanju, zraven pa tudi v razširjeni, otolščeni, največkrat pa v krnjavi obliki, ki jo povzroča čezmerna alkoholna pijača.

Nekdo je označil škodljivost alkoholnih pijač tako: "Pijanec požene razum iz glave, denar iz žepa, moč iz telesa, komolec skozi rokav."

Santiago (24 legua!) Ko bi, častiti gospod Hladnih videli to mizerijo v šolah in cerkvah, bi se razjokali. Držim, da ti ljudje ne čutijo potrebo za nekaj boljim in lepšim. Resnica je, da je narod obubožal radi neprestanih vojsk, da ni cest še, katere bi pripomogle trgovini in kulturi. Vendar, zakaj si tujci takoj pomagajo na noge vkljub istim težkočam. Saj si sami priznavajo, da jim je potreben nekdo, ki bi delo začel. Največje pomanjkanje pa se vidi v morali. Temu se ni čuditi; saj v celem Misiones ne najdete več kot štiri duhovnike. V San Ignacio sta dva Jezuita, zato kraj napreduje v vsem; a imata pa na skrbeh še tri župnije in mnogo "kompanij". Vse te župnije so bile pred tristo leti središče kulture pod vodstvom Jezuitov, saj nam še pričajo o nekdanji slavi mnoge cerkve, ogromnih dimenzij, v razvalinah, baročnega stila. Še zdaj je mnogo kipov, krasno izrezanih iz lesa, krasni stebri katerih pozlatnina še kljubuje vremenom. V Santi Rosi še stoji Lorettska hišica, enake veličine s pravo Loretsko hišico. Tudi freske na zidu se še spoznajo.

Z marcem pa bomo zopet šolske vajeti prijeli v roke. Naj bi dobri Bog blagoslovil naše nove brazde v tako zapuščeni zemlji. Tudi Vam želim Božjega uspeha v Vaših plemenitih podjetjih.

Zelo bi me veselilo, če bi s katero pošto priromalo kakšno pismo iz Pasco. Tukaj sem zelo zadovoljna — čeprav včasih po-

čim mlajši je človek, ki uživa alkoholne pijače, tem strašnejše je opustošenje na notranjih organih, tem večja je nesreča. Zato pa je vse obsodbe vredno in lahko rečemo — naravnost zločinstvo, ako nespametne matere že majhnim otrokom ali celo dojencem dajejo vina, da jih s tem uspavajo. Uspavajo jih za trenutek, ali tudi zastrupljajo jih telesno in umsko! Žalostne so tudi navade, da po družinah celo večkrat na dan nudijo otrokom čaja z rumom ali žganjem. Ako taki otroci zaostanejo v rasti, razvoju, ako hirajo duševno in ne napredujejo umsko, ako so razdražljivi, nepazljivi in neubogljivi v šoli in doma, naj starši ne isčejo drugod vzrokov, ampak naj sebe obsodijo! Star ravnatelj neke otroške bolnišnice je zapisal iz svoje izkušnje tole sodbo: "Starejši otroci izgube vsled opojnih pijač duševno in telesno svežost, dozorevajo zgodaj, se premało uče in postanejo slabokrvni. Njih hrav se dostikrat pokazi: poprej krotki, voljni in poslušni, postanejo vsled alkohola jezavi, razdražljivi in neposlušni."

Duša je sicer duh, toda navezana je na telo, zlasti na možgane. Možgani z živci so tisti občutljivi deli telesa, ki jih duša najbolj uporablja. Ako se pokvarijo možgani z živci, duša ne more razvijati svoje delavnosti; zato peša z alkoholom otrovanim ljudem moč mišljenja, pojema spomin, slabí jim volja.

Prav tako pogubne posledice ima alkohol tudi z ozirom na krščansko življenje. Tisti, ki se vdajo alkoholnim pijačam, se navadno pregrešijo prav zoper vse božje zapovedi; zlasti pa izgube prav hitro srčno nedolžnost, kar potrujeje tudi sveto pismo. V knjigi pregovorov beremo: "Vino dela nečistost in piganost hrup." Temu se ni čuditi. Kri se vsled užitega alkohola hipnotizburi, domisljija se zmeša, živci razdražijo in tako se zbude in razvijejo najnižji nagoni. Alkohol zmanjša tudi moč volje, da se ne more uspešno upirati strastem, posebno če se pridruži zapeljevanje.

Alkohol zbuja jezo. O tem priča sv. pismo, ki pravi: "Vino, če se nezmerno pije, napravi zdražbe in jezo in veliko razprtij." Sodne dvorane so žive priče pogubnih posledic alkoholnega uživanja. Piganost ovira dalje izpolnjevanje krščanskih dolžnosti. Alkoholik ne mara dosti za molitev, ne za službo božjo, ne za sv. zakramente, ne za božjo besedo. Ni čuda, če je nastal pregovor: Pijanec se izpreobrne, ko se v jamo zvrne!

(Nadaljevanje)

manjkuje na vseh krajih. Duhovno smo dobro obskrbljene, in to je glavno.

Za kateri Memento pri sv. Maši prosi, ter Vas pozdravlja in roko poljublja hvaležna Desetnica

Preporoča se v sv. molitve uz pozdrav, s. Lucrecia

častiti gospod Hladnik!

Najprej čestitam na tako lepi ideji, namreč da so naši Slovenci nabavili tako lepo zastavo z milostno podobo Matere Božje iz Brezij. To je pa res pohvale vredno. Mene je do solz ganilo to lepo delo. Pa zakaj ne bi. Tudi jaz sem nekolikokrat pohitela na lepe Brezje k Njej, Kateri dolgujem toliko zahvale za mnoge sprejete milosti. V znak ljubezni in hvaležnosti Matere Božje na Brezjah pošiljam Vam moj prispevek za drugo zastavo, ker je prva že plačana. Prilagam tudi naročnino za "Duh. življenje" za 1943 za Antonio Benčič in za S. Nobilia Rupnika oba iz Guamin.

Dobite še kaj novic iz domovine? Jaz že eno leto ne dobim nič. Ne vem če so živi ali pa mrtvi. V "Duh. življenju" piše marsikaj za vso okolico tam kjer sem jaz doma ali za mojo vas (Luče na Dolenjskem) ne piše nič. Saj mogoče več ne postoji. Mogoče ste Vi kaj slišali? Tako bi rada kaj zvedela. Oh, da bi se Gospod Bog usmili in dal mir naši dragi domovini.

LA PAGINA PARA LA JOVEN

LA REUNION DE LAS JOVENES

se realizará el 4 de abril a las 15 horas en Paz Soldán con un programa de mucha actualidad.

RECOMENDAMOS A LAS JOVENES, que no dejen de concurrir la Semana Santa a la iglesia de Santa Inés, Avalos 250, para oír los sermones: el Jueves a las 16 h. y el Viernes a las 18.30 horas.

Se que el rostro es el reflejo del alma. ¿Necesito ponerlo como paleta de pintor, lleno de tintes variados, para hacer creer que soy mejor? Arreglar me un poco, sí, porque es propio de la mujer el presentarse correctamente; pero salir a la calle, como si fuera payaso de circo.... ¿Nos atrevíramos riéndonos salír si supiéramos que a nuestro paso, con la cara de payaso y las polleras de bataclana, las personas se reirían diciendo: ¡es todo un circo en una sola persona, o lo que es peor aún por nuestra culpa se condenan eternamente? Además, aunque no ocurriera estas cosas, pensemos bien, que vamos diciendo a todo el mundo, "soy una mentirosa y una tonta grandísima".

Mentirosa, porque mi cara no es esta. Supongamos que un joven se enamora de una caretta, ¿qué ocurriría el día que nos viera con la verdadera cara?... ¡Qué desilusión! No era como el creía... Pongamos en claro que el joven que se enamora de una caretta... ya sabemos lo que se puede esperar de él.

También puede suceder que necesitemos pedir un empleo. Acudimos a un establecimiento serio, porque de no ser así es preferible mil veces, morirse de hambre. Nos presentamos ante el jefe, que necesita una buena empleada, *aseada, prolja, inteligente*. El jefe no ha de ser ciego, seguramente, y de una sola mirada, verá si nos emplea o no. Mira la cara, espejo del alma, sucia como paleta de pintor; Iº no es aseada, pensará; seguramente se olvidó de lavarse y si se olvida de lavar la cara no puede ser prolja y también se olvidará de lo que aquí se le mande. Sigue la inspección. *El vestido...* ¿Pero cómo?, se dirá, esta joven pide empleo de dactilógrafa o de bañista. Su vestido no es como debe ser; el cuello, se llama así porque debe estar en su sitio, que es el cuello, y no en otro lugar. *Las mangas?*, parece que las confunde con el cuello, la distancia es tan corta.... *Y la pollera?* ¡Ay! Mire joven, no puedo emplearla porque aquí no hay empleo para payasos ni para bañistas.

Y estoy segura que cuando sale, el jefe dice: ¡Pobrecita!, o es muy tonta, o algo le falta en el cerebro.

El curso postescolar en Paz Soldán reanudó su tarea.

SESTANEK DEKLIŠKEGA KROŽKA

se vrši 4 aprila ob 15 uri na Paz Soldán.

"Življenje ni praznik — je delaven dan,
od zore do mraka rosan in potan..."

S. GREGORČIČ

Marsikatera mladenka bi rada imela življenje kot predpustno burko, kakor to dela svet okrog nje... Nekoč bo bridko razočarana spoznala svoj zmotni korak, ko se ji bo zgodilo kot večči, katera se zaganja proti ognju. Svetla luč jo privlači, toda šele tedaj, ko obleži z ožganimi krili, se zavé, da se je zmotila.

Če ima predpust svojo pravico, pa takoj za njim sledi post. Resen nauk je v tem, ker nas opozori, da je treba obrzdati poželenje telesa. Telo s svojimi strastmi je kakor neukročen žrebec, ki slepo drvi z jezdecem in z njim vred strmoglavi v prepad, ako jezdce ne dobi oblasti nad njim.

Sedem je glavnih nagnjen v človeku, katera so označena s sedmimi glavnimi grehi. Ta nagnjenja so koristna, če so uravnana po pameti, toda razbrzdana spravijo človeka v pogin, v nesrečo telesa in v pogubo duše. Stvarnik naš nam je dal desetero zapovedi, med katerimi so nekatere prav zato, da nam kažejo meje, v katerih naj se naše poželenje giblje, da ne bo duši in telesu v pogubo.

V postnem času nam cerkev prav posebno pokaže na post, s katerim naj bi obrzdati poželenje po jedi in se s tem urili v boju tudi z drugimi strastmi.

Koliko je mladenk, ki so kot "bodeča neža", tisti ošat, ki ima lep plavkast cvet, toda vsepovsod je polen bodic... Sladkosnedna, prepirljiva, oblastna, trmasta, hinavska, lena, nečimerna... nekatera ima vse te slabosti, druga nekatere. Kako srečen bi bil svet, če bi mladenke razumele svojo plemenito dolžnost, osrečevati druge z žrtvijo svojih sitnosti. Prva stopnja do te samoizobrazbe je obrzdati svojo sladkosnednost, naučiti se, požirati sline, kadar mika kak slosten prigrizek... To je smisel posta!

Tista ki obvlada svoje želje po slaščicah, ki jo najbolj mikajo, se bo znala in mogla izmotati tudi iz zank, katere spravljajo v nevárnost lepoto njene duše in nedolžnost njenega telesa.

Poskusi, mladenka, ali si zmočna odreči se slaščici, katera ti je najslajša, jedi ki ti je najljubša! Videla boš, koliko je vredna zmaga nad samim s seboj.

ALI SE ZAVEDAMO DOLŽNOSTI?

Na Paternalu imamo "slovensko šolo". Mnogo je rojakov, ki se kar nič ne zavedajo svoje dolžnosti, do te ustanove. Barometer naše narodne zavesti je naše zanimanje za šolo in zato po pravici upamo, da bodo slovenski paternalci dokazali, da so kos svoji nalogi.

Radi političnih sprememb je bilo treba tudi to ustavovo preureediti in bo delovala sedaj v tehle oddelkih:

1. POSTESCOLAR, pri katerem se daje pomoč otrokom za njihove šolske naloge. Mesečina je 3.— \$. Kdor od teh gojencev hoče kosilo in malico plača na dan 0.50 \$. Je za deklice in dečke, dopoldne in popoldne.

2. PUPILOS, z vso oskrbo v hiši za 40 \$ mesečno.

3. SLOVENSKI TEČAJ. V pondeljek, sredo in petek od 17—18.30 se vrši pouk v slovenščini, ki je brezplačen in h kateremu boste gotovo vsi radi poslali otroke.

Ker se v "postescolar" pozneje ne bo moglo spremati, zato vpišite že sedaj otroke, da ne boste v zadrugi tedaj, ko boste uvideli, da je otrok potreben pomoči. S tem boste brez skrbi in podprtli boste z malo žrtvijo to prevažno našo ustanovo.

Zadružništvo na Primorskem

ZVEZA IN RAVNATELJ SVITOSLAV PREMROU

Zadružništvo je na Goriškem staro kakor po ostalem slovenskem ozemlju. Že v dobi narodnih čitalnic so nastale po trgi Schulze-Delitschevke. Njim so sledile Reiffesenovke. Posebno pobudo za ustanavljanje podeželskih kmečkih hranilnic in posojilnic je dal krščansko socijalno gibanje po razkolu med dr. Antonom Gregorčičem in Francem Gabržekom ("Primorski list" in "Gorica" na eni, "Soča" in "Primorec" na drugi strani), še mnogo bolj pa je rastlo zanimanje za to socialno gospodarsko gibanje, ko so mladi agilni in z drjem. Gregorčičem nezadovoljni možjeproti njemu ustanovili "novi strujo", ki jo označujeta tednik "Novi čas" in "Katoliško tiskovno društvo" v Gorici. Leta 1908 so se zbirali skoro brez izjemne vsi katoliški akademiki in mlajša duhovščina okrog teh dveh ustanov; iz tega kroga so izšli vsi društveni in gospodarski organizatorji katoliško usmerjenega dela Goriške, to se pravi najmanj 80% prebivalstva.

Zveza je izšla še iz kroga dr. Gregorčiča, če se ne motim, na posebno prizadevanje dr. Josipa Pavlica, prezgodaj umrlega brata dr. Andreja, moža izredno bistrega pogleda in modernih socialnih nazorov. Registrirana je bila pri goriškem okrožnem sodišču kot "Goriška zveza gospodarskih zadrug in društev" registrirana zadružna zavezo. Po vojni je bil ta naslov spremenjen v kraješ ime "Zadružna Zveza".

Postala je po zamisli svojih ustanoviteljev svojim članicam zadružno socialna idejna voditeljica, svetovalka v organizacijskih, pravnih in gospodarskih vprašanjih, izravnava je kot osrednja blagajna denarni promet svojih članic in vršila nad njimi po takratnem avstrijskem zadružnem zakonu nadzarovalno oblast. Ravnatelj je bil absolvent tržaške trgovske akademije Svitoslav Premrou. To je bil plemenit mož, v teoriji cel znanstvenik, ali reševanju izrednih problemov vojnega in povojnega časa ni bil kos in so mu živci precej odpovedali.

Med vojno se je zvezina pisarna preselila v Ljubljano v hišo tamkajšnje Zadružne zveze.

INFLACIJA IN ZMEŠJAVA S KRONAMI

Po razsulu avstro-ogrsko monarhije so prišli dnevi negotovosti in pričakovanja. Med Gorico in Ljubljano nova meja, krone tu in tam. Premou in, po njegovi vrnitvi v Gorico, ljubljanska zveza sta v Ljubljani sprejemala in izplačevala denar za račun naše zveze in njenih članic. Ko so bile na Goriškem dne 9. aprila 1919 krone odtegnjene prometu, je Premrou začel vknjiževati ljubljanske vloge v razmerju 30 lir za 100 K. Jugoslavija je zamenjala 4 K za en dinar, torej 25 Din za 100 K, Italija pa 60 lir za 100 K. K sreči je pri obveščevanju o izvršeni tranzakciji pristavljal, da je 30% priznanje samo pogojno in začasno. Optimist, kakor mnogi drugi Primorci, si ni mogel predstavljati, da bi mogla italijanska zasedba naših krajev dolgo trajati. S posebnim pričakovanjem in upanjem ga je navdajal Wilsonov vpliv.

Pred vsem v krajih ob takrat začasni demarkacijski črti je cvetelo tihotapstvo z denarjem. Mnogi so prenašali lire iz Italije v Jugoslavijo, jih tam menjali v krone in kasneje v dinarje. Mamila jih je dozdevno dobra kupčija, ker so prejemali polno krun za malo lir, in nalagali so te krone pri ljubljanski Zadružni zvezi za račun svoje domače posojilnice na Goriškem. Mnogi Primorci so pa tudi živeli še nekaj časa izven novih meja in svoje prihranke v takratnih devaluiranih kronah na isti način nakazovali svojim domačim denarnim zadrugam. Nihče od teh priprostih ljudi ni prav razumel, kaj je inflacija in kaj je devaluacija. Tihotapci so si pa še domišljevali, da so kdo ve kako prebrisani.

Ravnatelj Premrou je bil v goriškem "Narodnem odboru" pod predsedstvom drja. Karla Podgornika, kasnejšega državnega poslanca, finančni referent. To je bila tudi ena

izmed točk, ki so ga vznenimirjale. Bal se je Italijanov. Družino je imel v Ljubljani, skrbi za njeno vzdrževanje v takih nemirnih časih niso bile majhne. Tako so mu razni činitelji razrahali živce, da ni čudno, če je kljub svojemu strokovnjaškemu znanju izgubil jasni in realni pogled na dejanske razmere v mednarodnih denarnih zadevah.

Spregledal je možnost, da bi mogla imeti kruna, naložena v Jugoslaviji, mnogo manjša vrednost od krone, naložene v istem času na italijanskem ozemlju. Računal tudi ni z važnostjo datumov pri vrednosti denarja, ki so jo dobili po kasneje izdanih odlokih, v Italiji 9. april 1919 in 3. november 1918. Od njega sestavljeni bilance iz teh razlogov niso bile točne in niso izkazovale pravega stanja naše Zadružne zveze. Bil je pa vendar preinteligenten in prezobražen, da ne bi slutil, kako je bil zašel v zagato. Ali takratno načelstvo je bilo nesposobno, da bi moglo z jasnostjo presoditi položaj. Če bi mu bili dali na razpalago spretnih pomagačev pri delu, prav gotovo bi bil tudi on vse urebil. V svoji duševni depresiji se je l. 1920. odpovedal ravnateljstvu. V službi Zadružne zveze so bili zraven njega samo še revizor Fegic Jože, mlada uradnica Marija Fornazarič in neki sluga, ki je bil skupen s Centralno posojilnico. Pisarna je bila v prvem nadstropju hiše iste Centralne posojilnice in je abstojava iz dveh sob brez zadostne ventilacije v dvoriščnem traktu, zraven mnogo ugodnejših posojilničnih prostorov, ki so imeli okna na cesto in vhod proti dvorišču.

KAPLAN NA RAZPOLOŽENJU

Prav tisti čas sem se bil umaknil z uradniškega mesta v nadškofijski pisarni, ker so italijanske oblasti v tem smislu pritiscale na nadškofa. Ali moja ostala cerkvena služba, bil sem obenem kaplan na Travniku, mi je dajala vse premalo dohodka za količaj dostenjno preživljanje. To skrb za moj obstanek je izrazil tudi nadškof dr. Sedej in zato mi je že v naprej dal dovoljenje za eventualno necerkveno službo. Želel je, ohraniti me goriški nadškofiji.

Razumel sem se že takrat nekaj na moderno knjigovodstvo. Leta 1911 so mi kot novomašniku izročili vodstvo slovenskega "Alojzijeviča" v Gorici, deškega zavoda, ki smo ga drugo leto za tem povečali, da smo število gojencev mogli povisati od 40 na 90. Da bi gospodarstvo tega zavoda mogel uspešneje nadzorovati, sem se poglobil v tajnosti knjigovodstva. Leta 1918. še pred koncem vojne, sem s pomočjo Antona Sfiligoja zopet odprl knjigarno in papirarno Katoliškega tiskovnega društva s pooblastilom odbora. Začeli smo brez denarja in s prazno trgovino. Kmalu zatem so me izvolili pri tem podjetju za predsednika, kar sem ostal do leta 1923. Tudi tu sem skozi nadzoroval knjigovodstvo in sestavljal bilance.

Radi tega ni bilo preveč čudno, da mi je kmalu po mojem slovesu od nadškofijske pisarne dr. Josip Ličan v imenu načelstva Zadružne zveze ponudil službo pri njej, in sicer pol-dnevno za mesečnih 300 lir. Mene je pa ponudba presenetila, ker na zadružništvo do takrat nisem mnogo mislil, niti nisem prav vedel, kaj je to. Domenila sva se, da napravim poskus uživeti se in da v kratkem dam obvezni odgovor.

OPAZUJEM KOT POLDNEVNI VAJENEC

Nekaj časa sva torej sedela s Premroum skupaj v zvezini pisarni. Po mojem mnenju mu vendar ni bilo prijetno, da je načelstvo kar tako brez posebnega ugovora sprejelo njegovo odgovor. Pričakoval je bil, da mu bodo kaj prigovarjali, ponudili povisjanje dohodka in podobno. Mož je imel prav gotovo velike zasluge za Zadružno zvezo. S svojim trudem in navdušenjem je le on napravil iz nje, kar je bila postala do vojne: važno in vsegaupoštevanja vredno gospodarsko organizacijo na Goriškem. Po pravici ga je hladno vedenje načelstva žalilo. Jaz sem ga imel rad in ga visokoj cenil. Moj prihod k zvezni je bil manj všeč Fegicu, ki je gotovo že takrat

G.P.D.S. V VIII DEVOTO

proslavi 4. aprila svojo 8 obletnico. Na proslavi sodeluje tudi Slovenski dom.

Presentilo je glasilo "Naš Dom" z uvođnimi besedami, katere gotovo niso izraz društvenega odbora. Saj je vsakemu brazieru Slov. lista očitno, da je imel list za vse prosvetne in kulturne prireditve GPDS prostor in lepe bescede, Slovenski dom je pa z GPDS tako tesno in ikreno sodeloval vse te zadnje meseca. Zato gre brizg dvoma za neko pomoto v tistem spisu, kar bodo uvidljivi možje, ki društvo vedijo, gotovo znali lepo pojasniti in poravnati. Saj so vedno dokazali pravo umevanje kriсти cele kolonije in ni dvoma, da je sodelovanje med Slov. D. in GPDS stvar, ki jo želijo vsi, katerim je kaj mar slovenskega kulturnega napredka v Argentini.

GPDS po letnem občnem zboru vodi tale glavni odbor: Fr. Levpušek, predsednik; Andrej Vrabec, podpredsednik; Vinko Batagelj, tajnik; Karlo Bovcon, blagajnik ter Karlo Kovač, Franc Zorž in Andrej Gorjup.

EDINOST V CORDOBI

je imela občni zbor 28. marca, na katerem je bil izbran nov odbor. Rojaki v Córdobi so se prav razživelji. Posebno vien uspeh njihovega delaja "Slovanski odbor", kateri je zbral v skupno črto Slovence, čehe, Belorusce in Ukrajince. Predsednik je Slovenec Anton Stepan, tačni predsednik društva Edinost.

VSESLOVANSKI KONGRES

se bo vršil v Montevideu v velikonočnih dneh. Namen kongresa je združiti v enotni akciji vse Slovane v latinski Ameriki. Med vsemi slovanskimi skupinami, ki niso fašistično orientirane se budi zanimanje za ta Kongres. Bojimo se pa, da je čas prekratki, da bi mogli izpeljati kongres v primerni višini, ki jo zaslubi zadava, ki je za vse Slovane tako velikanskega pomena.

"NAŠA SLOGA" V IZREDNI IZDAJI

Ob priliki druge obletnice prevzema jugoslovanskega žezla in žalcigre naše domovine je izšla "Naša Sloga" bogato ilustrirana na 36 straneh, da nas opozori na silne naloge, ki so pred nami in da primerno počasti spomin kralja Petra II, ki je simbol bodoče velike Jugoslavije, v katere skorajno vstajenje upamo.

spletkaril proti Premrou-u v upanju, da postane za njim ravnatelj. Domisileval si je vedno, da mu ni bil nikče kos v zadružništvu. Takrat ga še nisem globlje poznal.

Prevzel sem kot tajnik dopisovanje in arhiv. Skušal sem se čim bolj poglobiti v tehnične potrebe in idejne podlage zadružništva. Pregledal sem vse dosegljive knjige, ki so bile količaj v zvezi s podobnimi vprašanjimi. Z odprtimi očmi sem skušal do dna spoznati organizacijo in ljudi okrog nje. Kaj pada so bili uspehi mojega opazovanja predmet mnogih razgovorov z mojimi zaupnimi tovariši.

ŽENINI — NEVESTE — DRUŽINE

Obrnite se na

SLOVENSKO TOVARNO POHISTVA

STEFAN LIPIČAR

GUTENBERG 3360 y Avda. SAN MARTIN Tel. 50-3036

DRUŠTVO "IVAN CANKAR"

ki deluje na Saavedri je imelo svoj redni občni zbor 28. februar. Novi odbor tvorijo: Jože Bažec, Rijavec A., Prijan A., Skerk Andrej, Suban K., Sulčič H., Štolfa T., Cibič B. Proslava društvene obletnice se vrši 4. aprila v društvenih prostorih, Ramallo 4962.

V ROSARIO

je namenjen izlet "Slovenskega Doma" za 4. julija, kjer bo zapel pri sv. masi, na radiju in slovenskem koncertu. Seveda, če ne pride kakša napredvidena ovira!

V ČAKO

bo pohitel na obisk k rojakom g. kapelan Hladnik v dneh 5—12. julija, če ne bo kakje posebne zaprake.

POROČILA se je Branka Drečsi, hči zavedne slovenske družine iz Mirna pri Gorici z Dušanom Boštjančičem. Mladiemu paru želimo mnogo sreče.

VESEL DOGOĐEK. Liberat Tavčar in ga Romana sta 21. marca doživeja izpolnjeno željo. Dobili so dražestno hčer kicc. Čestitamo!

+ **SMRT JE POBRALA** v Cordobi VINCENTA LEBANA, ki je že dolgo bolehal in 48 leten zapustil solzno domino.

Smrt je pobrala

Ignaca Makše

doma iz Mirne Peči na Dolenskem. Ponesrečil se je že pred več meseci, ko je padel iz odr. Pa se je opomogel in spet šel na delo, toda bilo je prekmalo. Bolezen se mu je ponovila. Ni bilo več pomoči in je dokončal tek življenja previden s svetimi zakramenti.

Pokopan je bil v San Justo ob spremstvu rojakov, ki so se mogli vdeležiti negove zadnje poti.

V Villi Celini si je zgradil z ženo Nežo prijazen dom, v katerem sedaj žaluje žena z 8 letno hčerkjo in 4 letnim sinčkom.

OB OBLETNICI KOROSKEGA PLEBISCITA

"Wiener Tagblatt" piše dne 13. oktobra, kako je bila v Celovcu proslavljena 22. obletnica koroškega plebiscita. Tega dne so sklical v eClovcu shod.

VELIKANOČ SE BLIŽA

Sicer bo D. Ž. še izšlo preje, toda že sedaj opozarjam, da nikar ne pozabite pohiteti na poštnosti Velikega tedna.

Slovencem bo prav posebno namenjen nagovor v cerkvi sv. Neže (Avalos 250) na Vel. Četrtek ob 16 uri in na Vel. Petek ob 18.30 uri.

Gauleiter Reiner je v svojem govoru zopet slavil "vstop" naše Gorenjske v Rajh in še enkrat izkopal gorostasno nemško trditev, da je prebivalstvo tega ozemlja nemške krvi. Dejal je, da je Magna Charta Koroske, to je, načela za postopanje s prebivalstvom Gorenjske, utemeljena na tej osnovni ideji. Objavil je, da je bila nacistična stranka organizirana tudi na našem ozemlju in da so pravila postala veljavna z dnem 10. oktobra 1942. Po mnenju gauleiterja Reinerja je s tem takozvanji "Kranjski problem" definitivno rešen.

Obenem je bilo na teh sejah osnovano vzgojno društvo za Kranjsko, katere predsednik je postal kranjski državni predsednik Wolsegger. Podpredsednika sta profesorja Eichinger in Kranzmeyer.

NOVA KULTURA NA GORENJSKEM

"Kaerntner Zeitung" z dne 8. decembra objavlja članek o "napredovanju" nemškega jezika na Gorenjskem. V zimski leti 1941 do 1942 je bilo organiziranih 338 tečajev za nemščino, katere je obiskovalo 11.692 slušalcev. Za vsak tečaj so morali učenci plačati po šest RM. Število tečajev se je povzpelo od marca do julija 1942 na 521, a število učencev na 20.739. Razen tega je predaval v 118 šolah 423 učiteljev, povečini nemške narodnosti, domačih in takih, ki so prišli iz Rajha. Ti tečaji so bili brezplačni. Učenci vseh šol se poslužujejo Gratzove učne knjige, ki tolmači razlike med slovenskim in nemškim jezikom. Na Gorenjskem je danes vsakomur dana možnost, da se nauči nemškega jezika.

NEMŠKA "KULTURA" MED SLOVENCI NA ŠTAJERSKEM

Švedski časopis "Svenska Pressen" je peročal dne 26. oktobra:

Po zaključku vojne z Jugoslavijo so Nemci takoj anektirali in vključili v nemški rajh vso Spodnjo Štajersko. Pridobili so s tem 500.000 prebivalcev, ki govore, kakor pravijo Nemci, slovenski "diialekt".

Pred kratkim je objavil vedja štajerskega Heimat Verband-a v Marburger Zeitung pod svojim lastnim podpisom, da prepoveduje našemu prebivalstvu govoriti slovenščino in mu obenem zapoveduje, da se takoj nauči nemščine. Z onimi, ki bi kljub temu, da so zmožni nemščine, govorili kakšen tuj dialekt (slovenščino), se bo ravnalo kakor s saboterji. Glasom novic iz Berlina je razglas določil, da bodo prestopki kaznovani z izključenjem iz občine.

Spodnja Štajerska zdaj ni več avstroogradska provinca, temveč del večjega nemškega rajha. V Nemčiji, pravi "Leiter" štajerskega Heimat Verband-a, se govorite nemški, a teh 500.000 spodnjih štajercov, vendar ne more zahtevati, da se sto milijonov Nemcov nauči spodnje štajerskega dialektu. Naučiti se morajo govoriti nemščino iz nazornih in stavnih razlogov. V teku zime leta 1941-42 se je baje naučilo nemščine 10.000 dečkov in deklic v otroških vrtcih in šolah, a 130.000 odraslih se je učilo jezika v posebnih tečajih pri Heimat Verband-u. Za zimo 1942-43 pa naj velja geslo, da se vsakdo nauči nemščine in da ta jezik potem tudi govoriti.

Od vsakogar, ki zna nemško, zahtevam, da se poslužuje izključno le nemščine. Vi niste Slovenci, vi ste spojni člen nemške narodne skupnosti. Preskočite poslednjo oviro!

Traducción de
DARINKA ČEHOVIN

DECIMOCUARTO CAPITULO

Las olas murmuraban quedamente en el Bósforo. Sobre ellas se acunaban los barcos; dormían las esbeltas naves en cuyas cubiertas soñaban los vigías.

Las grandes rutas marítimas y terrestres, llevaban a Bizancio la agitada sangre de las multitudes más desenfrenadas, la llevaban al corazón mismo de Bizancio, al hipódromo o al espacioso foro. Las estrellas brillaban serenas; curiosas miradas de oro bajaban desde el cielo para posarse sobre la luxuriosa tierra, contemplar las oleadas de la multitud, o reírse del fracaso y del criterio de aquel día triunfal que se prolongaba bajo su nocturno dosel.

Iztok se acostó sobre la suave hierba; desde un alto mirador contemplaba al mar, desde el cual asomaba el cielo. A su alrededor el rosedal perfumaba el ambiente y por encima florecían los laureles.

Coronado de gloria, aclamado por un mar de gritos, y a pesar de todo, infeliz, ¡qué no daría por que sobre su cabeza susurraran las hojas de tilo, por qué a sus pies se extendiera el blanco mar de los rebaños de Svarun! ¡Qué felicidad sería estar en el campamento, sentado al lado de su padre, rodeado por las muchachas a las que describiría a Bizancio, su triunfo en la lid, el lujo y el esplendor! También lo escucharían los jóvenes, sus heroicos compañeros; describiría al afeminado enemigo, les contaría la vergonzosa manera en que Bizancio fabrica a los héroes de pergamo, ¡oh! y los jóvenes llevarían sus narraciones en el corazón, e irían de hogar en hogar esloveno a anunciar la lucha por la libertad, contra el despotismo, marcarían la ruta a través del Danubio.

Mas recordó que tal vez peleaban antos y eslovenos, no se dirigirían hacia el sur, a través del Danubio, cuando llegaría la primavera? Quizá recogieron las lanzas, las hachas y los arcos y se preparen a beber la sangre vertida por las heridas abiertas a sus hermanos.

Estos pensamientos lo enardeceron. ¿Por qué no correr al estable, elegir al mejor caballo y huir a casa?

¿Pero, y sus propósitos? Los dioses se encargaban de dirigir sus pasos. La Providencia misma lo encaminó hacia Epafrodit; Perún dirigió su flecha hacia el milán y le abrió la puerta para que pudiera mirar al alma misma del enemigo, lo que le serviría, y con provecho, para su patria. No, ya no debía volver a casa, ya no. Iría, pero llevando consigo el arte de la guerra, robado a Bizancio, para depositarlo en el altar de su patria.

En el patio de la villa de Epafrodit ladraron los perros. Enseguida callaron para anunciar con suaves ladridos el regreso del dueño. Volvía éste del mercado de Teodosio. Allí, bajo las marmóreas arcadas, había proseguido los festejos del triunfo hasta la medianoche y jugado a los dados por cofres llenos de "bizntinos de oro". La fortuna lo había besado desde aquel momento en que recibiera a Iztok, como a Putifar, cuando recibió a José en su casa. Así se alababa y halagaba en medio de los ricos patricios mientras Melchor vertía los cofres de oro en recipientes de cuero.

Volvió pues Epafrodit de muy buen humor. Sobre su

pecho guardaba el anillo de Teodora y el pergamo del emperador; volvía con baldes llenos de oro y con deudores de los que podría inmediatamente al día siguiente posesionarse de sus hermosas casas, si quisiera cobrarles. ¡Cn inmensa alegría brillaban los ojos del griego. ¡Dinero y la gracia del emperador! Ya podía comerciar libremente y hasta engañar a alguno. ¡El emperador no lo condenaría!

Ordenó a Melchor que repartiera entre los esclavos del mejor vino, dulces y frutas, pescados y ostras, todo cuanto había en la despensa. Preguntó si los eslovenos habían vuelto. Tenía que hablar en seguida con Iztok; si no lo encontraban debían buscarlo.

El portero le comunicó que Iztok había regresado temprano.

Melchor mismo fué a buscarlo y Epafrodit ordenó conducirlo al salón donde recibía a los más altos huéspedes.

Cuando llegó, Iztok no se atrevió a pasar la puerta. Centelleaban las resplandecientes luces de tres lámparas de oro, alumbrando una inmensa riqueza. Donde no cubría el suelo la alfombra de Bagdad, allí brillaban las piedras coloreadas de un carísimo mosaico. Desde las paredes espiaba el mármol, tachonado de esmeraldas, zafiros y ónix. Bancos bajos estaban apoyados sobre pies de marfil, hilos de oro se entrelazan con las telas, una piel, extraña para Iztok, acariciaban las suaves sandalias de Epafrodit. Tres gracias extendían sus brazos delante él y sostenían sobre sus finos dedos una concha coloreada dentro de la cual había una copa de oro llena del mejor vino griego.

"¡Siéntate, Iztok!"

Epafrodit lo invitó a acercarse. Hablaba el simple lenguaje de los tracios, mezclada con muchas palabras eslovenas, Iztok lo comprendía con facilidad.

El hijo de Svarun se le acercó temeroso y se sentó de cuclillas a los pies del rico Epafrodit.

El griego le sonrió con simpatía y posó sus dedos secos sobre sus revueltos bucles. Hizo una señal. Un negro trajo otra antigua taza de Grecia.

"¡Bebe, hijo de eslovenos, bebe en honor de Cristo, que es generoso también contigo!"

"¡La Providencia me acompaña, Perún dirige mis flechas! ¡No conozco a tu Cristo!"

"¡La reconocerás! ¡Bebe agradeciendo a los dioses!"

Vaciaron las vajillas.

"Iztok, tú me libraste de Tuñús! Te debo agradecimiento y paga."

"¡Tuñús es un malhechor! Cualquier esloveno debe hacer lo mismo. Nosotros no asaltamos a los pacíficos viajeros."

"Eso merece felicitaciones, Iztok. Así que mi deuda es muy grande."

"Ya la pagaste, señor. Nos recibiste a mí y a mi padrecito. ¡Bien pagada está!"

"No les pagué, esloveno. Los recibí, pero contraje otra deuda. ¡Tú venciste hoy! ¡Te glorifica Bizancio! Se olvidaron del victorioso Belisario y se habla más de tí que del emperador. Y tú venciste como huésped mío. ¡Tu gloria es mi gloria! ¡Qué deseas?"

"Quisiera aprender a guerrear como los bizantinos, ¡después volverme a casa!"

"¡Guerrear? ¡No eres cantor, pues?"

Epafrodit se sorprendió. Iztok lo miró serenamente en la cara.

"Cantor, porque lo quiere padrecito. Pero quisiera guerrear. ¡Me alegran la espada y el arco!"

"¡Bien hablas, hijo de eslovenos! ¡Es una lástima qué gastes tus manos en las cuerdas! ¡Escucha! El emperador dispuso un puesto militar de honor en la guardia palatina, para el vencedor. Tú lo tendrás. Mañana debes ir conmigo a la corte. La misma Teodora desea verte. ¡Serás un buen guerrero! Que seas bárbaro y reces a los dioses, no significa nada. Co-

— ¡Dime! ¿Peleaste contra Hilbudi? . . .

nocerás a Cristo y lo amarás. Aprenderás a guerrear y te bautizarás, se olvidará tu nombre bárbaro. Los padres del emperador no nacieron en la púrpura y la emperatriz es hija de un siervo. Es por eso que aman a los bárbaros si son de mérito. ¡Y tú lo eres, Iztok! Pero medita, si no aceptas el puesto debes huir esta misma noche de la ciudad, eso depende de tí. Te daré caballo y dinero para huir. ¡Elige, pues!

“¡Ya elegí, señor! ¡Mañana iré al ejército!”

“Y el padrecito?”

“Se queda contigo o vuelve a casa. ¡Como le plazca!”

“Bien. ¡Otra cosa aún! ¿Estás contento de quedarte en mi casa? Un buen soldado necesita cultura. Te daré un maestro para que te enseñe el idioma y la escritura. Por la mañana irás a los ejercicios; dedicarás las tardes al estudio.”

“¡Qué bondadoso eres, señor!”

“¡Puedes irte! ¡Mañana te acompañaré a la corte!”

Cuando se despidieron, el griego se quedó mirando tras Iztok. Sus astutos ojos se paseaban por los hombros del esloveno. ¿Así que es músico? ¿Cantor? ¿Por Hércules, si este no ayudó a exterminar a Hilbudi! Calla y callará. Pero su padre es charlatán. Se emborrachará y lo traicionará. Entonces, ¡ay del joven! El emperador se venga horriblemente.”

Golpeó con un martillo de oro un gong de plata.

“¡Melchor, que vuelva el esloveno, enseguida!”

El mayordomo fué en busca del joven.

“Sería una lástima perder al joven héroe! ¡Debo protegerlo de las garras del emperador!”

“¿Señor, qué ha sucedido?” — Iztok estaba otra vez delante de Epafrodit. — “¡Debo hablar contigo!”

“¡Habla, te escucho!” — “¿Dirás la verdad?”

“¡No miento, señor!”

“¡Dime, tú ni estuviste entre los eslovenos, que más allá del Danubio, vencieron a Hilbudi, heroico jefe del ejército imperial?”

“¡Te dije mi padrecito que somos músicos!”

Iztok no titubeó. Sostuvo la mirada escrutadora del comerciante. Sus mejillas no se ruborizaron.

“¡Iztok!” — Epafrodit lo tomó de las manos y lo hizo acercarse. — “¡Iztok, respetas el juramento?”

“¡Hasta la muerte, señor!”

“¡Yo también! ¡Por eso te juro por Cristo, mi Dios, que nadie sabrá de mi boca nada de cuanto me confies! Te pregunto porque te amo y temo por tí. ¡Dime!, júrame por tus dioses, ¿peleaste contra Hilbudi o no lo hiciste?”

Iztok callaba. Sus labios estaban apretados, los ojos le ardían, su cabeza se irguió orgullosamente. Solamente contestó:

“¿Puede llamarse digno hijo de su patria al que no alza al arco y destruye al enemigo?”

“¡Así que estuviste! Debes saber que si se llega a sospechar, ¡pobre de tí!” — “¡No se sospechará!”

“Santa Sofía vigile tus palabras y las de tu padre. ¡Epafrodit cuidará por tí!”

Cuando Iztok volvía a su habitación se encontró con

Radován que regresaba. Sobre su túnica de terciopelo aparecían gotas de vino negro. Se paró delante de Iztok y mesó con ambas manos sus cabellos, sus ojos giraron, como si fuera a desmayarse.

“¡Iztok, Iztok! ¡Todos los demonios lo encuentren y lo despedacen! ¡Morana descance sobre él durante siete años y lo haga morir! ¡En sus entrañas hagan nido las avispas! ¡Las hormigas le coman la lengua! ¡Iztok, ¿no lo dije?, ¿no dije que era un malvado? ¡No lo dije! ¡El diablo más poderoso, al que teme el mismo emperador, le enrosque el cuello con su cola y lo ahorque! ¡Iztok! ¡Iztok!”

Radován se tambaleó y se tiró sobre la alfombra, donde blasfemó y gritó.

Iztok miraba y escuchaba. No comprendía al anciano.

“Padrecito, ¿a quién debe matar Morana? ¿Qué te sucede? ¿Quién te causó tanta pena? ¡Cuenta! ¡Tengo mi cuchillo! ¡Voy a matarlo! ¡Dilo, solamente!”

“Quisiste matarlo, pero no te lo permití, ¡oh, pobre desventurado!” — Se golpeó la frente.

“¿Quise matar? ¿Cuándo? ¿A quién?”

“¿No te dije que es falso, que es un perro rabioso? ¡Contesta! ¿No te dije?” — “¿Quién, padrecito? ¿Estás enfermo?”

“¡Y cómo! Tomar tal vino gratis, hasta la saciedad y que el hombre conozca tan terrible nueva, es como para enfermarse de muerte. ¡Oh, sanguijuela!”

Iztok se sentó al lado de Radován y le despejó la frente.

“¡Dáme agua!”

Bebió con gran enojo. Después se serenó un poco.

“¡Iztok, si supieras qué es lo que llegó a saber ahora, cuando tenía ya dispuesto a volver a casa, para descansar en paz de mis dolencias!”

“¡Pues, habla, Radován! ¿Qué mal ocurrió?”

“Me encontré con eslovenos del Danubio, eslovenos honrados. Me contaron que Tuñús, ¡trescientos diablos hay en su gorro!, quemó el puente de Hilbudi que cruza el Danubio y se dirigió hacia los antos. ¡Encenderá una guerra, una guerra, créeme, Iztok! ¡Ojalá Jarababa (un ser demoniaco) le bebiera los ojos! . . . ¡Oh!, ¿por qué no lo mataste? ¡Desventurado yo, que na te lo permití!”

“¡Padrecito, no te lamentos! No lo maté, pero vendrá el día en que Perún lo pondrá al alcance de mis manos.”

“¡Como en el hipódromo al milano para que lo partiera tu flecha! Para eso debemos ir ahora ligero para casa. ¿Quién dirigirá a las jóvenes?”

“¡Padrecito, yo no puedo!”

“¿No puedes? ¡Castigo para el hijo que así contesta a su padre! Svarun morirá, los eslovenos no podrán contra los antos; en vez del campamento encontrarás un túmulo de topos y en lugar de tu hermana Liubíniza a la mujer de un sarnoso pastor de cabras. ¡Desdichado de tí, Iztok!”

“Svarun no morirá, y Rado, hijo del prominente Boyán, viejo guerrero, sabe para qué lleva el arco, sabe cómo pelear el que ama a la hija de Svarun. Perún estará con él y las doncellas cuidarán a Liubíniza. Yo me quedo, padreito y cuando aprenda a guerrear . . .”

“Tu te quedas, y cuando aprendas a pelear . . . ¡Bien! . . . ¡Quédate! ¡Puedes quedarte! . . . Yo iré y le diré a Svarun cómo lo ama su hijo.”

Enojado, Radován se volvió hacia la blanca pared. El enojo y el vino volvían pesados sus párpados. Cerró los ojos y ya semidormido, murmuraba ininteligibles maldiciones sobre la cabeza y la vida de los hunos.

A la mañana siguiente, ya de madrugada, hormigueaban por la casa de Epafrodit los siervos y los esclavos. Melcor no había cerrado los ojos. Cuidó a los sirvientes para que no se emborracharan. Más le preocupaba la visita al emperador que la más cargada nave de su señor en medio de una desatada tempestad.

Epafrodit exigía el más brillante acompañamiento. Aquel que sin duda podía tener únicamente el rico y el patrício, el que en su casa tenía cuidadosamente guardado el anillo del emperador y su pergamo.

OPAZOVALEC

SLOVENCI NA SARDINIJI

("Bazovica" št. 5. z dne 20. decembra 1942.)

Poročila iz Ljubljane naglašajo, da je bilo iz Ljubljanske pokrajine odpeljanih v notranjost Italije nad 30.000 Slovencev. Nekaj časa so jih držali po nekaj tisoč v Furlaniji in Julijski Krajini, zlasti na Tolminskem in Bovškem. V zadnjem času pa so vsa ta taborišča izpraznili in Slovence odveljali največ v Sardinijo. Tu so naši ljudje internirani po najbolj primitivevih taboriščih, kjer stradajo in zmarzujejo. Večina mora na prisilno delo. Tudi po drugih krajinah Italije je vse polno Slovencev. Do oktobra meseca letosnjega leta niso smeli ničesar pisati domov in tudi z doma niso dobivali nikake pošte. Sedaj prejemajo po kako dopisnico.

DR. DRAGO MARUŠIČ, bivši ljubljanski ban je tudi padel. Niso znane podrobnosti njegove smrti. Ob napadu na Jugoslavijo je bil interniran na ljubljanskem gradu z mnogimi drugimi in pozneje odpeljan v taborišče v Italijo. Tam je bil ubit. Doma je bil iz Opatjega seja pri Dobrobovu. Kot advokat, od 1. 1924 dalje v Ljubljani, je postal važna politična oseba in ob nesreči domovine bil deželen preganjanja in padel kot žrtev za svobodo.

ANDREJ ČOK, velik tržaški Slovenec, bivši voditelj šole Ciril Metodov, ki je bil pre letom obojen v tržaškem procesu na 30 let zapora, je umrl v ječi pred meseci, najbrže so ga mučili ali zastrupili.

MILAN ZELEN je bil slušatev pravne fakultete v Ljubljani. Ob napadu na Slovenijo se je izkazal junaka. Doma je bil iz Senožeč. Padel je pod strelom. Njegova tragedija še ni povsem znana. Ve se pa to, da ga bo naša zgodovina imenovala s častjo.

HINJE PRI ŽUZEMBERKU. Partizani so odpeljali in ubili učiteljico **DARINKO ČEBULJ**, zgledno mladenko in vzorno učiteljico, zgled žive vere. Padla je kot mučenica za vero. Zgodilo se je to istočasno, ko je bil ubit kapelan Henrik Novak. Morilec je najbrže večkratni morilec **IVAN ROME**, kateri je bil pozneje ubit in pri katerem so našli zapisnik o justifikaciji teh.

ŠMIHEL PRI NOVEM MESTU. Ko je šla v juliju na prvi petek k maši, ko se je vršila skupna pobožnost prvih petkov v celi domovini, so partizani zajeli **CILKO ŠUŠTERŠIČEVO** na povratku iz cerkve in jo ubili. Istotam so baje justificirali partizani 87 oseb.

V DRAGATUŠU so odpeljali župnika **JAKOBA OMAHNA** in kaplana. Kaplan se je čez tri dni vrnil. Župnika so partizani umorili. Baje so ga žgali na grmadu nekje na Kočevskem.

Podobne smrti sta umrila tudi suhorski župnik **JANEZ RAZTRESEN** in semiški kaplan **KOFALT**, doma iz Krašnjega vrha.

V ZGORNJEM KAŠLJU so partizani umorili najprej ženo nato pa so doma posiskali še moža **FELIKSA POGAČNIKA**, ki je bil podzupan pri Dev. Mar. Polju. Mož je bil od vseh spoštovan in je padel kot žrtev ludobije ali osebnega maščevanja.

Strašne so vesti, ki prihajajo iz domovine o grozovitostih, katere počenjajo partizani, ki so ob nastopu slovesno obetali spoštovati vero, sedaj pa prav radi vere preganjajo in ubijajo.

IZ KOČEVSKEGA: Vel. dolina, 4. avg. je bilo ustreljenih 10 ljudi, ker so našli pri njih orožje.

VELIKE LAŠČE: v DVORSKI VASI je požganih 19 posestnikov in cerkev. STEMEC so obstreljevali s kanoni.

DOBREPOLJE: Italijani so požgali Brughano vas. S topovi so obstreljevali vas Kompolje, del vasi je pogorel. Italijani so ustrelili Slaka Janeza, partizanskega kurirja, odpeljali pa so Slonarja Frica, železničarja, ki je nosil partizanom tobak in vino ter žel. uradnika Petra iz postaje Dobropolje.

Dne 3. avgusta so Italijani s treh strani obstreljevali vasi Veliki in Mali Videm. Pogorelo je mnogo hiš.

MLAKA PRI PONIKVI: V vasi so se parkrat pojavili partizani, zato so Italijani odpejali 55 ljudi.

RAŠICA: v Rašici jami pri Rašici so Italijani ujeli 300 partizanov, baje jih je izdala neka ženska, ki je bila prej z njimi.

ČUŠPERK: Dne 3. avgusta je bil med Debrepoljem in Čušperkom napaden osebni

čast. g. **ŠTEFAN SOČAK** med rojaki. Poleg je Ivaničev Jože, doma iz sosednje vasi vlak. Eden Italijan in 1 železničar sta bila ubita, nekaj je bilo ranjenih. V gozdnu nad Ilovo goro so Italijani ujeli solskega upravitelja iz Ilve gore in so ga nato v Čušperku ustrelili.

ROB: Učitelj Brundelj, komandant partizanskega oddelka je šel javiti predajo svojega oddelka za 200 mož.

RIBNICA: Dne 4. avgusta so Italijani odpeljali iz Ribnice 200 mož in fantov v Italijo. V Veliki gori se je predalo mnogo partizanov.

KARLOVICA: Dne 3. avg. so Italijani na Karlovici ujeli partizana učitelja Švajgerja, ki je dal obsoditi na smrt 40 ljudi. Odvedli so ga na Rob k italijanski komandi. Poslan je bil na višjo komando v Velike Lašče, kjer je bil brez zaslanskih ustreljen.

TRAVNA GORA: V začetku avgusta je Travna gora postala partizanski "Doberdob". Nekateri pravijo, da je bilo tam do 1.200 partizanov, pa da jih je komaj kakih 20 zbežalo. Italijani so namreč goro od vseh strani obkrali in jo potem s topovi in z avionimi bombardirali.

SLOVENSKI VOJAKI V RUSIJI

Moskovski radio je sporočil, da so na ruski fronti Rusi ujeli med številnimi italijanskimi ujetniki tudi precejšnje število Slovencev iz Primorke, zlasti iz okolice Bovca, Kobarida in Idrije. Ti slovenski ujetniki so takoj zaprosili ruske vojaške oblasti, da jih kot prostovoljce

uvrstijo v rusko armado. Slovenski vojaki, ki so bili ujeti od Rusov, so po vseki večini pripadali alpskim edinicam.

VSESLOVANSKI KONGRES

V dnevi 21. jan. in 1. februarja se je vršilo v ruski prestolici Moskvi zborovanje vseslovanskega obdoba, katerega so se udeležile prominentne jugoslovanske, češke, bolgarske in druge osebnosti. Shod je razmotril napere, ki jih vodijo razne slovanske narodnosti, ter je sprejel proglašenje na vse te zatirane evropske narode.

IZ BELE KRAJINE

METLIKA: 10. aprila 1941. so padli kot prve žrteve trije belokranjski na Savskem mostu v Zagrebu: ANTON SOFOČIČ (ki ima tukaj brata) ter POLDE NOVAK iz Metlike, ter JOZE JAKLJIČ iz Grubej. Pobili so jih ustaši, ki so imeli stražo na mostu.

Vse učiteljstvo so italijani arretirali in tudi profesorje meščanske šole. Zaprte so imeli v Metliku in Črnomlju.

GRADAC so 6. julij obkrali in pobrali vso živino.

V STAREM TRGU so imeli Italijani 60 žrtev v vroči bitki. 6 hiš je porušenih, KOVAČA VAS tudi požgana.

V OTOVCU pri viaduktu pred Črnomljem je bila cela bitka.

IZ PREKMURJA

Tudi Madjari izseljujejo: Kakor znano, se je v Jugoslaviji, takoj po prvi svetovni vojni izvedla agrarna reforma. Veleposestva so bila razlaščena in zemlja razdeljena malim kmetom in kmetskim delavcem. Tako je bilo tudi v Prekmurju. Tu je dobilo zemljo tudi precej Primorcev beguncev. Sedaj so Madjari vsem tem zemljijo odvzeli ter jih preselili v barake v Sarvar. Pri preselitvi so postopali surovo kakor to delajo Nemci.

IZ SAVINJSKE DOLINE: Gerilci so v zadnjem času posebno aktivni v planinah okrog Solčave in Mozirja. Zato so Nemci nekatere trge in vasi v Savinjski dolini dobesedno izpraznili. Iz trga Vojnika so Nemci odpeljali vse moške in fante, prav tako iz Škofje vasi in Trnovelj. Iz Savinjske doline so polovili in zvezili v Celje okrog 6.000 ljudi, med njimi tudi ženc.

V Vojniku so ustrelili dva bivša orožnika in tri kmečke fante.

Dne 26. julija so v takozvanem "Starem piskru" v Celju ustrelili 65 ljudi.

V Št. Juriju ob južni železnici in Ročaški Slatini (steklarna Straža), je bilo koncem julija ustreljenih okrog 120 ljudi.

Strah in groza je, kadar pride kdo iz zapora. Iz Lipovca, občina Škofja vas, sta prišla domov brat in sestra. Brat je blazen, sestra pa je slepa.

NEMŠČINA V CERKVI

Cerkve so dolgo časa ostale zaprte in bile še pozneje zopet odprte pod pogojem, da se bo služba božja vršila v nemščini. Zato so tudi pripeljali nemške duhovnike.

Narod se je proti temu seveda uprl, nakar so ga Nemci začeli krvavo zatirati. V vasi ŠT. PAVEL je prišlo v cerkvijo do prepira, ko se je naredil uprl proti nastopu nemškega duhovnika. Ta je po telefonu poklical policijo, ki je z bicí nagnala žene v cerkev, moške a polovila v kolikor niso pobegnili v gozdove.

Kanonik, dr. Žagar, 60-letni starec, ni hotel zapustiti župnišča v vasi NOVA CERKEV pri Celju in je prepovedal nemškemu duhovnemu vstop v cerkev. Za kazeno so ga zgrabili, strahovito pretepli in mučili. Nemški policiji so mu zvezali noge

in ga potem vlekli po dvorišču, dokler ga ni zadeba kap. A še jim ni bilo dovolj — pretepal so ga naprej do smrti.

DOSMRTNO JEČO SO DOBILI kot osumljenci zvezci s četniki, obsojeni v Ljubljani: **ROS EDWARD**, 63 let, iz Kranja, uradnik; **POČKAJ VLADO**, 38 let iz Dutovlj; **RANKI JOSIP**, 25 let, iz Litije, dijak; **MLINAR FRANČIŠKA**, iz Logatca, 20 let; **MARJANA JESENKO**, 43 let, iz Logatca; **PREZELJ SREČKO**, 32 let, iz Nov. mesta; **PODBORSEK TEREZIJA**, 28 let iz Šmartna pri Dey. Mar. v Polju; **OBLAK RAJKO**, 35 let, iz Ljubljane; **GOLOB RADO**, 21 let, iz Dolge gore, dijak, **DEFAR FRANC**, 22 let iz Višnje gore, **OMAHEN ROMAN**, 30 let, iz Ljubljane; **ZEMLJAK FRANC**, 22 let, iz Pišec pri Brežicah. Večina teh je sojena, pa se muže med četniki, razen žensk, katero so v zaporu.

17. sept. so bili obsojeni v Ljubljani **POŽENEL IVAN**, 31 let, iz Idrije, uradnik; **KUNAVER IVAN**, 31 let iz Ježice, krojač; **KOVAČ ANTON**, 26 let, iz Ljubljane; **KOŠAK JOSIP**, 28 let iz Šent Vida; **KOVAČ BOŽIDAR**, 20 let, iz Ljubljane; **VIDIC MARIJA**, 20 let, iz Gornji Necor? (Gorica); **LADIHA JOSIP**, 28 let, iz Porenja; **JELENC IVAN**, 25 let. Ti trije vsi bivajoči v šalki vasi pri Kočevju. Vsi so cbtoženi prestopkov proti dučejevim "mirotvornim naredbam".

Zadevne sodbe so bile sodno objavljene v ljubljanskem "Jutru" in v tržaškem "Piccolu". "Jutro" torej igra vlogo "italijanskega" lista.

INTERNIRANI DUHOVNIKI, župnika iz Doba (Kamnik) so internirali v Aquili (Abruzzi). Doba leži v nemškem območju. Župnika so nemci pregnali, Italijani pa internirali. V Turinu sta internirana kočvski kaplan Škarča in Erzar. Župnik Fister jepa v Kopru.

I.Z PRIMORSKEGA so pregnali Italijani vse tiste ljudi, ki so pribeljali tja iz Kranjskega.

I.Z KRAJNA: V Globokem so partizani iztirili viak, radi cesar so Nemci ustrelili v Kranju pri Koroškem mostu 55 talcev.

V VELIKIH LAŠČAH, koder je tudi močno četniško gibanje so bili obsojeni na desmrtno ječo pred vojnim sodiščem v Ljubljani: **POKOVEC SREČKO**, doma iz Medvod, orčnik; **BEZJAK KAREL**, občinski tajnik v V. Laščah in mlinar **GAČNIK JOŽEF** iz Opalkovega. Vsi so krivi proti "dučejevim mirotvornim naredbam".

GOVOR PROF. FURLANA V ČASOPISU

"Baltimore Sun" povzema izvleček Furlanovega govora o delovanju jugoslovenskih četnikov.

"Srbi, Hrvati in Slovenci, ki so ustanovili Jugoslavijo, so vajeni podzemeljskega boja proti različnim tlačiteljem že od ene dobe sem, ko so Turki pergazili njihovo ozemlje v 14. in 15. stoletju", je izjavil g. Boris Furlan, izvedenec jugoslovanske vlade v izgnanstvu v svojem predavanju.

F. SLpojonaž - Le, di, čušnikov etac in hrdla "V teh stoletjih so strokovnjaško razvili metode sabotaže, guerilskega bojevanja, in zaretniškega delovanja", je dejal g. Furlan, prej profesor politične filozofije v Jugoslaviji.

Z e d i n j e. "Evropa je zdaj dosegla zedinjenje — slogan v uporu — in pozabila vse stare razpore".

G. Furlan je nato našel nekatera sredstva sabotaže, katerih se poslužuje uporniško gibanje.

Izurjeni delavci trde, da nimajo nobenega pojma in tako prisilijo naciste, da zavrijo dolge mesece s podukom v ravna-

nju s stroji, katere tako dobro poznajo, da bi jih mogli brez težkoč razdejati in zopet zložiti.

Delavci v tovarnah izrabijo tudi najmanjše netočnosti ali pomote v načrtih — in pokvarijo toliko izdelkov kakor le mogoče, pote pa se izgovarjajo, da niso mogli vedeti, da je bil načrt napačen.

Čudne epidemije izbruhnejo kar naenkrat, tako da vsi delavci v enem kraju istočasno zbole, dočim na čudežen način žene in otroci občine, ki niso v vojaških delavnicah, ostanejo v najboljšem zdravju. **LEP USPEH KORISTNE RAZPRAVE**

V "Duhovnem življenju" je v preteklem letu izšla obsežnejša razprava č. g. Doktoriča o zgodovini glazbe na Primorskem. Njegov članek je stvarno dokazovanje, da je Primorje slovensko, ker je dalo Slovencem toliko odličnih glazbenikov. To je pa eden najbolj izdatnih dokazov o slovenskih pravicah do Primorske.

Njegovo dovršeno razpravo so ponatisnili tudi V "Ameriškem Slovencu", da je tako moč Doktoričeve dolazovanja segla tudi na severno oblo.

Te dneve pa smo dobili v roke tukajšno glazbeno revijo "Eco Musical", v kateri je povzeto v španskom obliku gradiva iz Doktoričeve razprave pod naslovom "La cultura musical de los eslovenos de la Venecia Julia", ki obsega 2 strani.

S tem je podan tudi v španskem jeziku dokaz naših slovenskih pravic in naših veljavnih glazbenikov, o katerih tukajšni glazbeni izobraženci včdo več, kot pa si mi sami o tem mislimo.

SHRAHOVITO DIVJANJE ITALIJA NOV V SLOVENIJI

POLHOVGRADEC: od 18. do 26. 7. so Italijani v mestu ustrelili 9 oseb, v vasi Belca pri Dvoru pa so začgali 6 hiš.

TOMIŠELJ: Dne 25. 7. so Italijani ustrelili 12 ljudi, ki so jih partizani izvili v vaški sovjet. Listo z imeni so partizani pri umiku rastili v občinski pisarni.

BIRČNA VAS: Dne 29. 7. je na proggi med Rožnim dolom in Uršnimi reli eksplodirala mina. Zato so Italijani Birčno vas in Stransko vas začgali, iz Dadohe pa so odpeljali 35 moških. Tu ni skoraj nobenega moškega več. Na poljih nihče ne dela.

GROSUPLJE: Dne 3. avgusta so Italijani celo uro streljali s topovi iz Grosuplja v vasi Gabrje in Nova gora. Pričeli so tudi sletitev prebivalstva iz Grosuplja, Šmarjan in okoliških vasi.

STARA VAS PRI GROSUPLJU: 8. 8. so bili od Italijanov odpeljani naslednji moški in fantje: Kocjan Ječe, Strubelj Janez, Podržaj Tone, Maksterjeve fante, Romo Stanko, dva Tengaljčeva in učitelja. Odpeljali so tudi večino mož in fantov iz vasi Mali vrh, Veliki vrh in Razdrto, skupaj okrog 80.

GOLO: Italijani so ustrelili 8 oseb iz Golega, 5 iz Zapotoka in 6 iz Visokega, češ da so podpirali partizane. Govori se, da so partizani sami ustrelili svojega komisarja dr. Antona Zupančiča, advokata iz Ljubljane. Dr. Zupančič je bil doma iz Iga.

PRESERJE: Italijani so določili rok od 10 dni, v katerem naj se domačini vrnejo iz gozdov; sicer bodo izvajali repräsentace. Ljudje se skrivajo v okoliških gozdovih, hraniče se z nakradenim krompirjem. Več ljudi se je vrnilo, med njimi Polda Kovač iz Preserja; Italijani so ga odpeljali, njegovo hišo pa začgali.

RUDNIK: Italijani so zahtevali od župnega urada družinske pole za vse tiste družine, katerih fantje so pobegnili v gozdove, na občini pa so pobrali sezname takih družin.

STRAŽA - VAVTA VAS: Dne 26. 7. so Italijani požgali mnogo hiš v vasi Straža in tudi nekaj v Vavti vasi.

NOVO MESTO: Dne 1. 8. so Italijani začeli izseljevati ljudi iz vseh niš, ki se nahajajo v pasu širokem poldrug kilometr — na obeh straneh železniške proge. Ob železnicu grade bunkerje in kopijo globoke Jame v obrambne svrhe. Mnogo mož, žená in celo otrok so odpeljali v internacijo.

TEŽKA VODA PRI STOPICAH: Italijani so odpeljali 30 moških neznano kam.

MIRNA PEČ: V Mirnopeški fari so Italijani požgali vasi Šentjurje, Poljane in Hrastje, baje tudi Globoden.

MALKOVEC NAD TRŽIŠČEM: Dne 2. avgusta so Italijani v Prijatlovi zidanici zajeli in takoj ustrelili 16 partizanov. Nato so začgali vso vas Malkovec, t. j. 30 hiš in vsa gospodarska poslopja. 2. avgusta so Italijani ujeli partizana Povšeta iz Novega mesta. Odpeljali so ga v Mokronog. Pri njem so našli imenik ljudi, ki so v Tržišču in Mokronogu podpirali partizane. Povše bi moral biti ustreljen, a se je v zaporu sam obesil. Sedaj love ljudi, ki jih je Povše imel v seznamu.

ŠT. RUPERT: Na gradu Dob je nastanil oddelek italijanskih vojakov. Ker je iz vasi Škarpa odšlo nekaj fantov s partizani, so začgali 5 hiš.

TRŽIŠČE: Dne 4. avgusta so se razvneli boji s partizani v gozdu nad Tržiščem. V teh bojih je padlo 5 Italijanov; zato so v Tržišču ustrelili 10 domačincov. Kmalu nato je priletno nad Tržišče 7 italijanskih letal, ki so vas bombardirala. Od bomb je bilo ubitih 17 vaščanov, a zgorelo je preko 20 hiš.

BLOŠČEK: V neki kraški jami nad Bloščekom so partizani imeli svojo ambulanco, ki jo je oskrbovala ženska zdravnica. Ko so Italijani prodirali in se bližali jami, je bilo v njej 14 ranjenih partizanov. Zdravnica je z revolverjem ustrelila 8 ranjencev, nato pa se sebe, za ostale ni imela časa, ker so prej prisli Italijani.

GORNJE OTAVE: Dne 30. julija so Italijani ujeli partizana — učitelja Mervič Metoda in Šinkovca Viktorja, ter še 18 drugih partizanov. Štiri od teh so takoj ustrelili, petek dne 31. julija pa še 6.

BEGUNJE: Italijani so požgali 7 hiš in 30 ljudi odpeljali.

ROVTE nad Logatcem: V nedeljo dne 2. avgusta so Italijani v vasi Podpešek začgali 9 hiš in 15 gospodarskih poslopij. Lukana Pavla, občinskega cibornika in načelnika zadruge v Rovtah so že prej ubili, sedaj so še začgali hišo in hlev ter odgnali 4 glave živine. Ta dan so ustrelili 10 mož in fantov. Morali so si prej sami izkopati grobove.

BLOKE: 12. avgusta 1942. — Na Blokah in v ekolici je že do sedaj požganih nad 100 hiš in ubitih okrog 60 ljudi. Že sedaj več kot vso prvo svetovno vojno. Dne 5. avg. so Italijani iz aeroplana bombardirali vas Ravne. Dve ženski sta bili ubiti. Italijani so ustrelili 5 fantov, trije so pa bili ubiti že prej. V vasi Metulje in Topola so začgali po 2 hiši, v vasi Fara 3 hiše, popolnoma pa so začgali vasi Zakraj, Conto in Koteli. Dne 8. avg. je bil pogreb 15 fantov. Med mrtvimi so gestilničar Lenarčič in sin, pesnik Čampa, dalje fantje Domn, Matičev Janko, Seralov Krle. Za vojasnico je grobišče z 60 grobovi slovenskih ljudi, deloma ubitih od Italijanov, deloma od partizanov. Grobišče je tudi na Velikem vrhu v Kotlu.

BOKALCE: V noči od 11. na 12. avgusta so partizani napadli gospodinjsko solo na Bokalca. Odpeljali so vso živino in živila.

LISICA ZVITOREPKA

DVOBOJ MED VOLKOM IN LISICO

Zvitorepka in njen protivnik Lakotnik sta stopila pred prestol in se globoko prikilonila kraljevi dvojici. Ko je kralj ugledal lisico, ki je bila nakratko ostrizena in vsa pomaziljena, si ni umogel kaj in je razsul glasen smeh. Miroljub se je potihoma bal, da bi se dvoboju utegnil slabo končati za Zvitorepko, in kraljica Krunoslava se je celo trudila na vso moč — seveda zaman —, da bi preprečila dvobojo, boječ se za lisico, ki se ji je zdela napram Lakotniku dokaj preslab. Toda zdaj, ko je prikorakala lisica tako čudno opravljena, zdaj se je zakonski dvojici razpršila vsa bojazen, in Miroljub je veselo vzklknil: "Zvitorepka kdo te je naučil teh umetnosti? Resnično, prav po pravici te imenujejo Zvitorepko; zakaj vedno in povsod si znaš pomagati iz zadrge in vsekdar jo dobro izviješ!"

Lisica se je molče priklonila kralju in kraljici; a nato je hitro skočila na bojišče, kjer se je bil Lakotnik že razkračil.

Zdaj sta tudi pristopila ris Lukavec in mogočni maček Leopard, ki sta bila odločena za reditelja in sta morala skrbeti, da se ne kršijo stari običaji in postave. Oba vojniki, lisica in volk, sta prisegla, — kakor je velevala šega —, da se borita za resnico in pravico, za katero sta pripravljena preliti svojo kri. Prav tako sta tudi obljudila, da se bosta bojevala poslene in se ne bosta posluževala nikakih nepostavnih sredstev, posebno nikakih čarodejstev. To obljudibivišči, sta stopila vsak na svoje odločeno mesto v krogu, pričakajoč znamenja, da se sme pričeti borba.

Kralj je namignil in gosak Vrtokljun je mogočno zatrobil v svojo trombo. Z odprtim žrelom in iskrevimi očmi se je zarašnil Lakotnik v Zvitorepko. Ta pa, okretnjejsa nego njen okorni protivnik, je švignila v stran in se oprezzo umikala, sem in tja skakajoč in s čopastim repom prah pometajoč, kakor ji je bila svestovala Dremuša. Nalašč je pustila volka nekoliko bliže, a v trenutku, ko jo je hotel le-ta pograbiti, ga je prevejanka oplazila z repom po očeh, da se mu je pesek usul po lieu. Hipoma je zopet žvignila v stran in je že napol brljavemu nasprotniku z zadnjimi nogama nabrskalata toliko svijači v prah v oči, da si volk ni vedel več pomagati in si je z menjanjem in otiranjem le še povečaval bolečine. Bliskoma se je Zvitorepka zdaj zaprašila v napol slepega uprotivnika in ga praskala in grizla, metajoč mu neprestano

prah v oči. Volk se je otresal in zamahtoval, kamor je pač pribletelo, zakaj videl ni ničesar več. Lisica pa se mu je oprezzo umikala in ga vedno predzrneje napadala, zlobno se mu posmehujoč: "Gospod Lakotnik," — mu je dejala — "marsikate-ro jagnje ste že zaklali, toda menim, da se Vam v bodoče ne bo treba več ukvarjati s tem poslom; slepec vendor ne vidi moriti in klati. Ako me pa prav lepo prosite, pustim Vam še morebiti nekoliko luči Vaših oči in prizanesem Vašemu življenju!"

Tako besedujoč je zgrabila volka malec neprevidno spredaj za golt, zanašajoč se, da ga tako prisili, da se ji vda. Toda Lakotnik je napel vse svoje moči in je vrgev lisico na tla ter ji pokleknil na prsi. V bobi mu je lisica izpraskala eno oko, a zdaj mu tega ni bilo mar, marveč zgrabil jo je z ostrimi zobmi za prednjo nogo.

Zdaj je bila jelševa za lisico, ki je prišla tako nenadoma v škripee. "Ojme", si je mislila, "zdaj mi gre pa za kožo! Ako se mu vdam, si nakopljam večno sramoto; a če tega ne storim, je po meni. Kaj bi počela?"

Lisici pride na misel, da bi poskusila s prošnjo. "Ljubi striček", mu ſepeta, "prizanesite mi in z največjim veseljem bom odsihdob Vaša zvesta služabnica. Svečano Vam prisegam, da Vam odslej izročim vsako stvarco, ki jo ulovim, da se z njo posladkate: gosi, race, kure, ribe — vse, vse bo Vaše! In s svojim svetom Vas hočem podpirati: Vi ste močni in silni, a jaz sem prebrisana in izkušena, in če bova z druženimi močmi opravljala posel se nama nihče ne more ustavljalit. Vrhu tega morate tudi priznati, mili striček, da ni lepo in spodobno, če se dva sorodnika, kakor sva midva, neusmiljeno lasata in pretepati. Jaz bi se itak z Vami ne bila nikdar borila, da me niste Vi pozvali na dvobojo. In to mi morate tudi priznati, da sem se z Vami borila po viščko, saj nisem niti vseh svojih zvijač porabila v borbi. Vaše oko je sicer ranjeno, to da to se ni zgodilo namenoma, temveč le iz neopreznosti. Sicer pa itak ni posebne nevarnosti, zakaj — le poslušajte — poznam neko sredstvo, ki Vam hitro zaceli rano. To zdravilo Vam gotovo priskrbim, ako me izpustite. Ako mi prizanesete, hočem tudi javno priznati, pred kraljem in pred vsem svetom, da sem Vam delala krivico, da sem lagala in Vas grdo osleparila. Prišeči hočem naposled svečano, da ste po moji sodbi naj-

večji poštenjak in junak med živalmi. Vse to Vam obetam, samo zdajle mi se prizanesete!"

Tako je govorila Zvitorepka v strahu in trpetu. Lakotnik pa ji porogljivo odvrne: "Ti hinačka jezicna, bog ve, kaj bi mi še vse obljubila, samo da te izpuštim! A če bi mi tudi ponudila kepo zlata, veliko kakor ves svet, bi ti vendarle ne prizanesel. Oj, kako bi se mi smejava, ako bi se zopet dal za nos zvoditi! Toda nič ti ne pomaga, le kar pripravi se na smrt, izdajalka!"

Peneč se od razjarjenosti je govoril Lakotnik te besede lisici, pod njim na tleh ležeči. A medtem, ko je volk tako razljubo besedoval, je lisica neopaženo segla s svojo prosto ſapo protivniku med zadnje noge, in Lakotnik je grozivo zatulil v sinih bolečinah. Zvitorepka ga je namreč zgrabila za trebušino in vlekl, mrečvarila in ščipala takoj silno, da je zdajci pozabil na vse svoje grožnje. Urno je lisica potegnila zdaj tudi drugo nogo iz odprtrega žrela volkovega in je oberoč zdelavala protivnika, kar se je dalo. Voik se je zvijal tako nezansko, da ga je mrzli pot curkoma oblival. Zvitorepka pa je porabila ugodno priliko in se izvila izpod nasprotnika; planivši mu na hrket, ga je grizla in davila in praskala, da se je omamljen zgrudil na tla in ni mogel več vstati.

Volkovi prijatelji so, to videč, zagnali obupen vrišč in prosili kralja, naj konča borbo.

Miroljub je bil s tem zadovoljen. Vele je rediteljema, risu Lukavec in mačku Leopardu, naj naznanita zmagovali lisici, da je borbe dovolj in da kralj ukazuje naj se dvobojo konča.

Reditelja sta odhitela v ograjo in sta Zvitorepki izročila kraljevo povelje.

"Njega Veličanstvo zahteva", sta dejala, "da pustite volka živega in se zadovoljite s tem, da Vas svet časti kot zmagovalko!"

"Rada storim, kar zapoveduje kralj," je odvrnila Zvitorepka, "saj bi ga tudi slušala, če bi želel samo premirje; zakaj kraljeva želja mi je bila vsekdar povelje. Samo to mi naj dovoli njegovo Veličanstvo, da povprašam prej svoje prijatelje, kaj menijo o tej stvari!"

Od vseh strani so pristaši zaorili lisici: "Le kaz ročno stori, kar ti veleva kralj; zakaj lepo je in častno, ako se pokažemo velikodušne svojim sovražnikom!"

(Nadaljevanje)

VSA STAVBENA DELA
Dovodne in odvodne inštalacije
izvršuje

Luis Daneu

PERU 832 U. T. 34 - 3405

FRANC KLAJNŠEK
v mestu Bs. Aires prvi slovenski konstruktor s firmo. Izdeluje načrte in proračune za hiše in vse druge stavbe, vodi vsa zidarska in stavbarska dela, in daje firmo.

Av. FRANCISCO BEIRO 5327-31
Bs. Aires. — U. T. 50-0277.
Villa Deveto

TIENDA "LA PALMA"

Vse potrebno za perilo in razne potrebščine za moške, ženske in otroke!

Ne bo Vam žal, če se oglasite.

JOSIP BOŽIČ

GÜIFRA 1462 PIÑEYRO

HOTEL IN RESTAVRACIJA

"PACIFICO"

ANTON BOJANOVIC

CHARCAS 767-9 Telef. 31-8788.

Blizu Retira! V centru mesta!

JMETNO STAVBENO MIZARSTVO

KOVINSKA OKNA IN POLKNA

FRANC BANDELJ

Kovinska vrata, balkoni, izložbena okna, kovinske stopnice, ograje, vse kovršna kovinska dela.

AV. DE LOS INCAS 5021
Telef. 51-5184.

KROJAČNICA

Franc Melinc

Najbolj vestno boste postreženi!
Oglasite se na Paternalu

PAZ SOLDAN 4844, Tel. 59-1356

Krščanska socijalna načela

Ono je torej treba predvsem ugotoviti, da moramo prenašati človeške razmere; nemogoče je, da bi v državljanском občestvu prišlo do enakosti med najnižjim in najvišnjim. To sicer nameravajo socialisti, toda prazno je vsako stremljenje, ki nasprotuje naravnim lastnastim sveta. Prevelike namreč in premnoge so pri ljudeh razlike v naravnih lastnostih, nimajo vsi enake nadarjenosti, ne spretnosti, ne zdravja, ne moći; nujni razliki teh okolnosti samoposebi sledi neenak položaj. In to je popolnoma prikladno za korist zasebnikov in skupnosti; skupno življenje namreč potrebuje različne zmožnosti za opravljanje poslov in razne službe; in za opravljanje teh služb sili ljudi predvsem vsakterega različno imetje.

In kar se tiče telesnega dela, bi človek celo v stanu nedolžnosti ne bil brez dela; toda kar bi tedaj volja prostovoljno želeta za razvedrilo duhā, temu se je moral pozneje podvreči človek — da se pokori za greh — tako, da čuti njegovo težo in je k temu prisiljen od potrebe. "Prokleta bodi zemlja v tovjem delu, v trudu se boš ad nje živel vse dni svojega življenja." (1 Moz. 3, 17).

In na podoben način ostale nadloge na zemlji ne bodo prenehale, ker so nesrečne posledice greha, zato trpke, trde in težke in nujno spremljajo človeka do zadnjega dneva življenja. Zato je trpljenje in bolest človeška usoda, in naj ljudje preizkušajo in iščejo karkoli, takšnih neprilik z nobeno silo, z nobeno spretnostjo ne bodo mogli popolnoma iztrebiti iz človeške družbe. Če pa kateri izjavljajo, da to zmorejo, če bednemu ljudstvu obetajo življenje prosto vsake bolesti in težav, polno pokoja in vednega uživanja, tedaj isti nalagajo ljudstvu gorjé in pripravljajo prevaro, ki se bo nekoč prevrgla v še večjo nesrečo kot je sedanja. Najboljše kar storimo je, da vzamemo človeško življenje kakršno je, obenem pa, kakor smo že omenili, iščemo drugod za težave primerne olajšave. — (Kako bridka se te poslednje besede danes uresničujejo.)

Po sreči hrejenimo vsi. Tega hrepenenja nihče ne more iztrgati iz človeškega srca. Kaj je sreča? Stanje, v katerem nam gre vse po volji. Popolna sreča bi bila, če bi bili prosti vsega zla in v posesti vsega dobrega, kar si po pameti moremo želeti. Je-li tako stanje možno?

Dvojen, enako zmoten odgovor nam prihaja na to vprašanje: Socijalisti imajo preveč optimizma in obetajo svojim somišljenikom kratkomalo nebesa na zemlji. Seveda se bo to zgodilo v njihovi bedoči državi. "Svobodni hočemo biti, kakor ptički pod nebom; brezskrbno vedro, v sladki harmoniji naj nam poteka življénje kakor njim." Te besede, ki so prišle iz ust in iz izmučenega srca krojača Weitlinga tvorijo še dandanes blagovest za ljudsvo živeče v naravnih skrbeh in skrajni bedi.

Na drugi strani je med ljudi, tudi med dobre katoliške delavce zašel nekak fatalizem. Če govoris

NA AVELLANEDI 7. FEBRUARJA

Deževalo bo. Mrki oblaki so se gnetli po nebu. "če boste vzel dežnik s seboj gotovo ne bo deževalo", mi je rekel vratar. Imel je prav: vzel sem dežnik in ga nisem odpri ves dan.

Tistega nedeljskega jutra je drčalo precej Slovencev s pulmanom iz Berissa in La Plate do Avellanede. Pri kapeli sem našel mnogo poznanih obrazov.

V kapeli smo naleteli na majhno zapreko. Ni bilo mašnih oblačil za tri gospode. Hitro smo si pomagali iz zagate: prijazni g. Dravec je pognal svojo "voitureto" do župnišča kjer sva si z g. Utrošo sposodila mašni plašč in dve dalmatiki zelene barve.

SLOVESNA SV. MAŠA

Polna jebila kapela. Pred oltarjem je stala krasna zastava milostljive Marije Pomočnice Slovencev. Vse oči so se uprile k oltarju. Trije gospodje v zelenih mašnih oblačilih so že stali pred njim. Preč. g. Franjo Schnurer je začel s presveto darti; ob njegovi desnici salezijanec č. g. Vladimir Zmet in na levici č. g. Jakob Herr, salezijanec, moj tovariš. Ojačeni glasovi pevskega zbara pod spretno taktirko našega nadebudnega g.

ž njimi o težavnih, dandanes večkrat nevzdržnih delavskih razmerah tedaj prav pogosto slišiš odgovor: Je že božja volja tako. Vsega zla ne boste nikoli s sveta spravili.

Zlato srednjo pot nas uči socialni papež Leon XIII., ko pravi, kako pogubenosno je varanje bednega ljudstva, ako se istemu vzbuja upanje, da bo že na tem svetu dcseglo življenje prosto vseh bolečin in neprijetnosti in polno pokaja in vednega uživanja. Kajti veliko težje in z veliko večja nevoljo trpi tisti, ki je v svojem upanju razočaran, ki vidi, da so se mu gradovi, katere si je bil zidal v oblake, razblinili v nič. Boljša je resnica, čeprav kolje oči, kakor prevara, kakor je boljša operacija kakor dolgotrajno trpljenje. Nemogoče je odpraviti neenakost med ljudmi, nemogoče odstraniti vse težave dela, in prav zato je nemogoče odstraniti na svetu vsako trpljenje.

"Najboljše kar storimo je, da vzamemo človeško življenje, kakršno je, obenem pa iščemo drugod za težave primerne olajšave." Tako papež. Uči nas isto že lastna pamet. Naj si nastane v svetu še tolik napredok, vendar bo na svetu vedno nekaj nevednih in potrebni bodo učitelji. Ostali bodo učenci in potrebni jim bodo mojstri. Ostali bodo bolniki in potrebni bodo zdravniki. Ali naj imajo vsi ti enake pravice in dolžnosti? Nemogoče. Tudi delo ostane in bo stalno vedno različno, težavno eno in manj težavno drugo. Zato je navadno varanje, govoriti na zemlji o pocplni neskaljeni sreči.

Na drugi strani je pa zopet res, da ne smemo držati rok križem, rekoč: Je že božja valja tako.

Kdor to trdi, dela Bogu samemu krivico, ker Bog pač dopušča nesrečo, trpljenje kot posledice izvirnega greha, nima pa nad njimi dojadajenja. Deloma pa je človek večkrat tudi sam kriv nesreče in zla na svetu. To velja še prav posebno o socialnih razmerah, velja pa seve tudi o našem osebnem dušnem ali telesnem trpljenju. Večina bolezni in nezgodnih smrti ni potrebna ne vsled človeške narave in tudi ne vsled božje volje. One so povečini plod in sad človeških naprav in razvad. Isto velja o krivičnem družabnem redu. Res je, da je uzakonjen. Toda zakoni so človezko delo. Kdor jih je napravil, jih enako lahko spremeni in odpravi. In kdo drugi je kriv, če zakoni ne odgovarjajo duhu krščanske ljubezni, kakor ljudje, ki so jih postavili. Zanemarjali in prezirali so božjo postavo ljubezni in so si sami spletli bič, ki jih tepe.

Res je da vsega zla ne bo mogoče spraviti s sveta. Katclicani to vemo in vemo tudi, da je to posledica izvirnega greha. Vera nam daje moč, da maremo prenašati trpljenje, vera pa nam daje tudi sredstva, da moremo to zlo in trpljenje ublažiti in mu vzeti ostrino.

Cirila Krena, so spremljali s pobožno zbranostjo službo božjo. Na evangelij je g. mašnik spregovoril lep nagovor. Sam pogled na polno kapelo in na visoko število mož, mu je dal zgovorno besedo. Vsi smo se počutili kot v domači župniji, zato je g. Franjo vzpodbujal svoje rojake naj ohranijo navade od doma: vsakdanjo molitev, nedeljsko sv. Mašo in zvestobo v veri. Z enim stavkom: ne zgubiti v vsakdanjem dirindaju in pehanju naših najlepših navad, ki utrjujejo naše slovenstvo i nam donašajo spoštovanje od vseh tistih, ki nas opazujejo, ki nas vodijo k edini in pravi sreči.

PRI BRATSKEM OBEDU

Po cerkveni slovesnosti smo ubrali pot do slovenske restavracije kjer je čakalo vse pripravljeno za obed. Vljudno nas je sprejel predsednik "Slovenske Krajine". Naši dobri rojaki so z ljubeznostjo poskrbeli imenitno postrežbo. Posebno zaslugo imajo g. Anton Smidš, sorodnik g. Schnurerja, nato g. Alojzij Černjak in g. Štefan Gomboc. G. Tonek se je pokazal kot izbran šef in izurjen natakar s svojim belim predpasnikom. Nad devetdeset gostov je sedlo k mizam. Na čelu omizja so sedeli trije gospodje, ožji sorodniki in povabljeni gospoda Franja.

"Slovenska Krajina"

Po zadnjem občnem zboru je novi odbor prevzel vodstvo društva. Predsednik je Luis Šeruga, podprt Štefan Časar, tajnik je Martin Gjörek, blagajnik Štefan Ritoper.

Članstvo je dokazalo, da razumeva nalogu društva in tako brez dvoma ne bo odreklo svoje vsestranske dejavnosti v prospahu društva, kakor je že dokazalo z vinsko trgovinjo, ki je nadvse lepo uspela. Pristopilo je tudi že 10 novih članov.

Do 17. aprila je še dovoljen pristop brez pristopnine. Zato pohitite tisti, ki želite postati člani.

AMARO
MONTE CUDINE
AZAFRAN
MONTE CUDINE
CALIDAD Y RENDIMIENTO
MONTE CUDINE S. R. Ltda.

BELGRANO 2280

Prdsednik "Slov. Krajine" g. Luis Šeruga in g. Adalbert Preninger sta medtem spustila v promet vse božje darove. Dobro je bilo organizirano in gostje so se počutili po domače. G. Štefan Rožman je dal dobrodošlico vsem navzočim. Za "pijte, jejte", kakor se poje v "aMrko skače" je prestal čas za petje in posmenkovanje. Preč. g. Schnurer ni mogel prehvaliti tako dobrih ljudi, i so storkili vse mogoče, da bi bili dobro pogosteni. Orehove potice in sirovi zvitki (retaši) so bili presenečenje, ki so ga pripravile ljubezni gospodinja, žene mož, ki so pripravili tako lep praznik. Gospodinja Skajerjeva in hčerka Terezika sta nosili težo dneva.

"Vkup se snidemo, vince pijemo in veselo zapojemo!", tako so nas presenetile dekleta s himno Slov. Krajine. Bilo je na sporednu nagovorov, pozdravov in napitnic, prisrčnih in priprstih. Poslušali smo besede g. Preiningerja, g. Gomboca itd. Ne boste mi zamerili če nisem zabeležil vseh, zato so mi nekatera nehote ostala v tintniku. Gospodje smo se morali tudi oglasiti. Kar mi je narekovalo srce v tistih trenutkih razpoloženja, č sem izrazil zahvalo g. Franju ker nas je obiskal prvič prihajajoč od onstran Kordiljere. Posebno priznanje sem omenil prirediteljem te svečanosti, ki je zbrala teliko naših Prkmurcev; nato njegovemu bratu Poldetu in sestri ge. Lini, ki imata srečo sniti se z njim po dolgih letih odsotnosti. Nadalje g. Cirilu, ki s svojim zborom pripomore za lepoto službe božje in glasbene zabave; predsedniku, odboru in članom "Slov. Krajine" in zlasti prišlecom iz Berissa. Preostaja samo ena želja: naj se kmalu povrne med nas. (S tem sem se hotel nekaj oddolžiti za mojo štiriletno odsotnost....). Sedaj pa vam zaupam eno slabost: "srce pa gor mi sili, nazaj v avežanedski raj", ker so se mi tako priljubili.

Moj tovariš iz zavoda, argentinez, č. g. Jakob Herr je v kasteljanščini povedal svoje utise: prvkrat se je nahajal med našimi ljudmi in se je počutil "dobro", besedo, katere pomen je takoj znal rabiti. Pohvalil je našo skupnost in lepo prireditve in zaključil z željo da bi se vedno tako složno obnašali.

Slednjič se je oglasil č. g. Schnurer ni povdaril svojo iskreno zahvali. Ni hotel primerjati, kar so napravili rojaki tako v Berisu kakor na Avellanedi; na obeh prekmurskih postojankah so se postavili in imenitno počastili njega duhovnika. So delovanje vseh ga je ganilo; zanimanje vseh ni mogoče prehvaliti. Ob slovesu mu je žal zapustiti svoje rojake od katerih je bil deležen toliko prijaznosti. Ponesel bo v čile lepe spomine in željo povrniti se v bližnji ali daljni bodočnosti.

PRI BLAGOSLOVU

Vsi so stopili na blagoslov. Zopet smo se strnili pod okriljem Marijine zastave. Kapela se je napolnila z duhom kadila. Naša

DUHOVNO ŽIVLJENJE

Pasco 431

Buenos Aires, Argentina

CORREO ARGENTINO

TARIFA REDUCIDA

Concesión 2560.

"SLOVENSKI DOM"

se je preselil. Novi prostori so na ul. San Blas 1951, to je 4 kvadre nad Donato Alvarez in 3 kvadre pod Av. San Martin, ob križišču Terrero in San Blas.

JUAN BOGANI

Sucesor de BOGANI HNOS.

IMPORTADOR DE TEJIDOS

1923 — ALSINA — 1925

U. T. 47, Cuyo 6894
Buenos Aires

molitev se je oglašila. Iz naših grl je prekipela Marijina pesem in "prosi za nas". Božji blagoslov je legel nad nas kot ljubka senca čez razbeljeno ravan, medtem ko je č. g. Schnurer prekrižal z monštranco ves klečeči nared.

Ure dneva so pohajale tako hitro kot filmska dejanja na platnu, čeprav smo se trenutno razšli, smo se znova sešli pri malici v isti restavraciji rojaka Skaperja pri pogačah in pri pivu.

Vsako slovo ima v sebi nekaj otožnega, občutnega. Ozke vezi, ki so nas združile zjutraj bi se morale zrahljati že popoldne! Pripravljena zakuska v gostilni kjer smo obedovali, nas je zadrala še par ur. G. Tonek je imel dosti opravka namočiti naše ustne. Imeli smo soparen dan. Prišlo je tudi mnogo drugih rojakov, ki so bili zaposleni do poldne. V enem kotu se je prijavilo par korenjakov, ki so začeli prepevati: "Včasih je luštno b'lo".

Na drugem koncu dvorane smo se zbrali drugi pevci z g. Kustecom in gospo, oba s prelepimi glasovi in s popolnim poznanjem premnogih pepevčic. Še nekatera imena hranim v spominu: g. Gelt, ki pa tega dne, žal ni prinesel harmonike; basist g. Utroša, g. Bojnec, gdčna Srakova itd.

Znočilo se je. Podajali smo si roke v slovo. Besede, ki so kipele iz srca, so bile izraz hvaležnosti, zadovoljstva in tovarištva. Odhajali smo s prelepimi utisi in z željo v srcu da bi sekmalu kaj takega ponovilo.

Takole so sodili prisjetni:

Franc Bojnec: "že dolgo ni bilo take slovesnosti kakršno smo doživel ob obisku č. g. Schnurerja."

č. g. Herr: "Moraš me zopet povabiti na prireditev med Slovenec."

Prireditev je bila popolen uspeh Slov. Krajine, podoba enotnosti in delavnosti društva.

Lep vtis je nudil pogled na vesele Prekmurce koder se nihče ni "nacukal" ali pa pregloboko pogledal v "glaz". Vse je izpadlo spodobno in kaavlirsko. Najlepša propaganda!

Pohvale vredne so kuharice in druge ženske, ki so se požrtvalno ponudile za delo in postrežbo.

Naši Prekmurci spoštujejo in ljubijo svoje duhovnike!

La Plata, v marcu 1. 1943.

Vladimir Zmet

Obrnite se v vseh pravnih zadevah na našega prijatelja spretnega advokata

Victor E. Clement

A B O G A D O

Estudio: SAN MARTIN 233, IV.

Horario: 10—12, 15—17.

Telef. 33-6435; 63-3253